

ҚОНУНИ

ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ ҶАХДАДОРИИ УМУМИИ ҶАРБӢ ВА ХИЗМАТИ ҶАРБӢ

(Қонун аз 22 апрели 2003 № 16, аз 1 августи 2003 № 38,
аз 28 феввали 2004 № 18, аз 15 июли 2004 № 57,
аз 1 марти 2005 № 78, аз 15 ноябри 2006 № 206,
аз 30 июли соли 2007 № 295)

Қонуни мазкур муносибатҳои аз тарафи шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷро гардидани ҷаҳдадорӣҳои умумии ҷарбӣ ва хизмати ҷарбиро танзим намуда, ваколатҳои мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти ҳокимияти иҷроияи маҳаллиро дар ин соҳа муайян менамояд.

ҶАСЛИ I. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Ҷаҳдадорӣи умумии ҷарбӣ

Мутобиқи Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳифзи Ватан - вазифаи муқаддаси шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Ҷаҳдадорӣи умумии ҷарбӣи шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд шаҳрванд, агар дар Қонуни мазкур ба маънои дигар зикр нашуда бошад) инҳоро пешбинӣ менамояд:

- қайди ҷарбӣ;
- тайёрии ҳатмӣ ба хизмати ҷарбӣ;
- даъват (дохил) шудан ба хизмати ҷарбӣ;
- адои хизмати ҷарбӣ;

дар эҳтиёт будан, аз ҷумла даъват ба ҷамъомади ҷарбӣ ва гузаштани ҷамъомади ҷарбӣ дар давраи дар эҳтиёт будан;
таълими ҷарбӣ дар давраи ҷанг.

Шаҳрванд ҳуқуқ дорад мутобиқи қонун ба ҷои адои хизмати ҷарбӣ хизмати алтернативӣ адо намояд. Тартиби адои хизмати алтернативиро Қонун муайян мекунад.

Аз ҷаҳдадорӣи ҷарбӣ шаҳрвандони зерин озод карда мешаванд:

- мардони аз 16 - сола хурд ва аз 60 сола калон;
- занони аз 18 - сола хурд ва аз 50 - сола калон;

онҳое, ки бинобар вазъи саломатӣ ғайри қобили хизмати ҷарбӣ доништа шудаанд.

Аз тарафи шаҳрвандон иҷро намудани ҷаҳдадорӣи умумии ҷарбиро мақомоти ҳокимияти давлатӣ, ҳокимияти иҷроияи маҳалло, шахсони мансабдори корхонаҳо, ташкилоту муассисаҳо дар доираи ваколатҳои худ, сарфи назар аз шакли моликият таъмин мекунанд.

Бо ҳамин Қонун хизмати ҷарбӣ дар Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар қӯшунҳои мудофияи граждании Вазорати ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон, қӯшунҳои сарҳадии Кумитаи ҳифзи сарҳади давлатии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз он ҷумла мақомоти идоракунии идораҳои мазкур), Қӯшунҳои дохилии Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Полки посбоникунандаи Раёсати корҳои ислотии Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии таъмини амволи махсуси назди Вазорати иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар қӯшуну сохторҳои ҷарбӣи мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи мудофия" ташкилшаванда

(минбаъд Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар кӯшунҳо ва сохторҳои ҳарбӣ) пешбинӣ карда шудааст (Қонун аз 22.04.03с. № 16, Қонун аз 1.03.05с. № 78).

Моддаи 2. Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ўҳдадориҳои умумии ҳарбӣ ва хизмати ҳарбӣ

Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ўҳдадориҳои умумии ҳарбӣ ва хизмати ҳарбӣ ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи мудофия", Қонуни мазкур ва дигар санадҳои қонунгузорӣ, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф намудааст, иборат аст.

Моддаи 3. Ўҳдадориҳои мақомоти ҳокимияти иҷроияи маҳаллӣ ва мақомоти худидоракунии маҳаллӣ, шахсони мансабдори корхона, ташкилоту муассисаҳо нисбати аз тарафи шаҳрвандон иҷро намудани ўҳдадориҳои умумии ҳарбӣ

Мақомоти ҳокимияти иҷроияи маҳаллӣ (минбаъд - ҳукуматҳо) ва мақомоти худидоракунии маҳаллӣ (минбаъд - ҷамоатҳо), шахсони мансабдори корхонаҳо, ташкилоту муассисаҳо ўҳдадоранд:

шаҳрвандонро аз даъватҳои комиссариати ҳарбӣ хабардор созанд;
ба шаҳрвандон имконияти ба даъвати комиссариати ҳарбӣ сари вақт ҳозир шуданро таъмин намоянд;

бо дархости комиссариати ҳарбӣ маълумотҳои дар бораи шаҳрвандони ба қайди ҳарбӣ дохилшаванда ва дар қайди ҳарбӣ бударо, ки барои ба ҳуҷҷатҳои қайди ҳарбӣ дохил кардан заруранд, фиристонанд.

Роҳбарони корхонаҳо, ташкилоту муассисаҳои истифодаи хонаҳои истиқоматӣ, инчунин соҳибони хонаҳо ўҳдадоранд дар мўҳлати як моҳ ба мақомоти бақайдгирии ҳарбӣ дар бораи тағйироти ҳайати шаҳрвандони доимӣ истиқоматкунандае, ки дар қайди ҳарбӣ мебошанд ё онҳое, ки ўҳдадоранд ба қайди ҳарбӣ дохил шаванд, маълумот пешниҳод кунанд.

Мақомоти корҳои дохилӣ дар доираи ваколатҳои худ ўҳдадоранд: дар асоси дархости комиссариати ҳарбии ноҳия ё шаҳр дар мўҳлати ҳафт рӯз дар бораи шаҳрвандони дар қайди ҳарбӣ буда маълумотҳоеро, ки барои ба ҳуҷҷатҳои қайди ҳарбӣ дохил кардан зарур мебошанд, фиристонанд; кофтуков гузаронанд ва дар сурати мавҷуд будани асоси қонунӣ шаҳрвандонро, ки аз қайди ҳарбӣ, даъват ба хизмати ҳарбӣ ё ҷамъомадҳои ҳарбӣ, адои хизмати ҳарбӣ ҷамъомадҳои ҳарбӣ, хизмати алтернативӣ саркашӣ намудаанд, инчунин шахсонро, ки худсарона қисми ҳарбиро тарк намудаанд, боздошт намоянд; дар бораи ҳодисаҳои ошкор намудани шаҳрвандонро, ки ўҳдадоранд ба қайди ҳарбӣ дохил шаванд, инчунин дар бораи шахсоне, ки шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистонро қабул кардаанд, вале дар қайди ҳарбӣ нестанд, дар мўҳлати ҳафт рӯз ба комиссариатҳои ҳарбии дахлдор хабар диҳанд.

Мақомоти сабти санадҳои ҳолати шаҳрвандӣ ўҳдадоранд дар бораи ворид намудани тағйирот ба сабти санадҳои ҳолати шаҳрвандии шаҳрвандоне, ки дар қайди ҳарбӣ мебошанд, ё ўҳдадоранд ба қайди ҳарбӣ дохил шаванд, дар мўҳлати ҳафт рӯз ба комиссариатҳои ҳарбии дахлдор хабар диҳанд.

Мақомоти шуғли аҳоли ўҳдадоранд дар бораи аз ҷониби онҳо ба қайд гирифтани шаҳрвандони 16-27 - сола, ки дар қайди ибтидоии ҳарбӣ нестанд ё хизмати ҳарбиро (алтернативиро) адо накардаанд, дар мўҳлати ҳафт рӯз ба комиссариатҳои ҳарбии дахлдор хабар диҳанд (Қонун аз 1.08.03с. № 38).

Мақомоти таҳқиқ, тафтишоти пешакӣ ӯҳдадоранд дар бораи оғоз намудани парвандаҳои ҷинойтӣ нисбати шаҳрвандоне, ки дар қайди ҷарбӣ мебошанд ё ӯҳдадоранд ба қайди ҷарбӣ дохил шаванд дар мӯҳлати ҳафт рӯз ба комиссариатҳои ҷарбии дахлдор хабар диҳанд.

Судҳо ӯҳдадоранд дар мӯҳлати ҳафт рӯз ба комиссариатҳои ҷарбии дахлдор хабар диҳанд:

дар бораи аз ҷониби онҳо оғоз намудани парвандаҳои ҷинойтӣ нисбати шаҳрвандоне, ки дар қайди ҷарбӣ мебошанд ё онҳое, ки ӯҳдадоранд ба қайди ҷарбӣ дохил шаванд;

дар бораи ба қувваи қонунӣ даромадани ҳукми нисбати шаҳрвандоне, ки дар қайди ҷарбӣ мебошанд ё ӯҳдадоранд ба қайди ҷарбӣ дохил шаванд.

Комиссияҳои экспертии тиббии меҳнатӣ ӯҳдадоранд дар бораи маъюбдонистани шаҳрвандоне, ки дар қайди ҷарбӣ мебошанд ё ӯҳдадоранд ба қайди ҷарбӣ дохил шаванд дар мӯҳлати ҳафт рӯз ба комиссариатҳои ҷарбии дахлдор хабар диҳанд.

Моддаи 4. Таъминоти чорабиниҳои вобаста ба иҷро намудани ӯҳдадорию умумии ҷарбӣ

Барои муоинаи тиббӣ ва азназаргузаронию тиббии шаҳрвандон ҳангоми ба қайди ҷарбӣ гузоштан, даъват ё дохил шудан ба хизмати ҷарбӣ, даъват ба ҷамъомадҳои ҷарбӣ, аз муоинаи тиббии такрорӣ гузаронидани шаҳрвандоне, ки пешакӣ бо вазъи саломатӣ қобили маҳдуд ба хизмати ҷарбӣ доништа шуда буданд, инчунин барои иҷро намудани чорабиниҳои бо даъват ё дохил шудани шаҳрванд ба хизмати ҷарбӣ ва даъват ба ҷамъомадҳои ҷарбӣ вобаста буда ҳукуматҳо ӯҳдадоранд нуқтаи муҷаҳазшуда ва биноҳо, дорувор, таҷҳизоти тиббӣ, асбобҳо, амвол, нақлиёт пешниҳод ва таъмин намуда, барои гузаронидани чорабиниҳои номбаршуда духтурон - мутахассисон, ҳайати миёнаи тиббӣ, дигар мутахассисон ва кормандони техникаи заруриро ҷалб намоянд.

Зараре, ки бинобар иҷрои Қонуни мазкур ба корхонаҳо, ташкилоту муассисаҳо ва шаҳрвандон расонда шудааст, аз ҳисоби бучети ҷумҳурӣ мувофиқи тартибе, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад, ҷуброн карда мешавад.

Моддаи 5. Таъминоти молиявӣ ва моддии чорабиниҳои вобаста ба иҷрои ӯҳдадорию умумии ҷарбӣ

Таъминоти молиявӣ ва моддии чорабиниҳои вобаста ба иҷрои ӯҳдадорию умумии ҷарбӣ аз ҳисоби воситаҳои бучети дахлдор бо тартибе, ки қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст, анҷом дода мешавад.

Ҷои кор, вазифаи ишғолнамуда ва музди миёнаи меҳнати аъзои комиссияи ба қайди ҷарбӣ гирифтани шаҳрвандон, комиссияҳои даъват, духтурон ва ҳайати миёнаи тиббӣ, кормандони техникаи ва шахсони дар ҳайати хизматрасонӣ будае, ки барои кор дар қитъаҳои бақайдгирии ибтидоии ҷарбӣ, нуқтаҳои даъват ва ҷамъомад дар давраи ба қайди ибтидоии ҷарбӣ гирифтани шаҳрвандон ва даъват (дохилшавӣ) ба хизмати ҷарбӣ ё ҷамъомадҳои ҷарбӣ барои гузаронидани муоинаи тиббӣ, инчунин ба нуқтаҳои ҷамъомад ва кӯшунҳо фиристодани даъватшудагон ҷалб шудаанд, дар тамоми давраи иҷрои ин вазифаҳо нигоҳ дошта мешавад.

Шаҳрванд дар давраи муоинаи тиббӣ, тапхис ё табобати вобаста ба қайди ҷарбӣ, тайёрии ҳатмӣ ва хизмати ҷарбӣ ва даъват (дохилшавӣ) ба хизмати ҷарбӣ, инчунин дар давраи иҷрои дигар ӯҳдадориҳои вобаста ба

қайдгирии ҳарбӣ ва тайёрии ҳатмӣ ба хизмати ҳарбӣ ва даъват (дохилшавӣ) ба хизмати ҳарбӣ аз кор (таҳсил) озод кардашуда, ҷои кораш (таҳсиллаш) нигоҳ дошта мешавад ва музди миёнаи меҳнаташ (стипендияаш) дар ҷои кор (таҳсил), сафархарҷии давраи дар роҳ буданаш мутобиқи тартиби муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохта мешавад.

Шаҳрванде, ки ба хизмати ҳарбӣ даъват (дохил) шудааст ё ба чамъомадҳои ҳарбӣ даъват шудааст, то ба ҷои хизмат расидан ва аз хизмат баргаштан мутобиқи тартиб ва меъёрҳои, ки барои хизматчиёни ҳарбии хизмати ҳатмии ҳарбиरो адоқунанда муқаррар гардидаанд, бо озуқа таъмин карда мешавад ё ба тартиб ва андозаи муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо маблағи дахлдор таъмин мешавад.

Моддаи 6. Ҷавобгари шаҳрванд ва шахси мансабдор оид ба вайронкунии қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ўҳдадори умумии ҳарбӣ ва хизмати ҳарбӣ

Шаҳрванде, ки тибқи даъвати (даъватномаи) комиссариати ҳарбӣ дар мўҳлати муайянгардида бе сабабҳои узрнок ҳозир нашудааст, ҳамчун шахси аз хизмати ҳарбӣ саркашӣ карда ҳисоб мешавад ва ў бояд: дар ҳолатҳои ҳаллу фасли масъалаи даъват ба хизмати ҳарбӣ ё чамъомадҳои ҳарбӣ, ҳамчунин дар ҳолатҳои ғайриқонунӣ озод шудан ё ба хизмати ҳарбӣ мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон барои саркашӣ кардан аз даъват ба хизмати ҳарбӣ ба ҷавобгари ҷиноятӣ; дар ҳолатҳои дигар мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгари маъмури қашида шавад.

Сабабҳои узрнок ҳозир нашудан тибқи даъвати (даъватномаи) комиссариати ҳарбӣ ба шартҳои тасдиқи ҳуҷҷатҳои сабаби ҳозир нашудан инҳоянд:

беморӣ ё маъюбии шаҳрванд, ки боиси корношоямии ў гардидааст; бемории саҳт ё вафоти (ҳалоқи) хешовандони наздик ё падархонди ҳамин шаҳрванд; монеаи офати табиӣ ё дигар ҳолатҳои ба иродаи шаҳрванд новобаста, ки имконият намодааст ў ба ҷои ва дар мўҳлати муайянкардаи комиссариати ҳарбӣ дар вақташ ҳозир шавад; дигар ҳолатҳои, ки комиссияи даъватӣ ё суд онҳоро сабабҳои узрнок доништааст.

Шаҳсоне, ки барои саркашӣ кардани шаҳрванд аз иҷрои ўҳдадори умумии ҳарбӣ мусоидат мекунад, ҳамчунин барои ўҳдадори умумии ҳарбиरो иҷро кардани шаҳрванд монеъ мешаванд, ё ки ўҳдадориҳои муайяннамудаи Қонуни мазкурро иҷро намекунад, мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгари қашида мешаванд.

ФАСЛИ II. ҚАЙДИ ҲАРБӢ

Моддаи 7. Ташкили қайди ҳарбӣ

Шаҳрвандон ўҳдадоранд дар қайди ҳарбӣ бошанд, ба истиснои: онҳое, ки Қонуни мазкур аз ўҳдадори умумии ҳарбӣ озод намудааст; занҳое, ки ихтисоси қайди ҳарбӣ надоранд; онҳое, ки хизмати ҳарбӣ (алтернативӣ) адо карда истодаанд; онҳое, ки ҷазои ҷиноятиро дар шакли маҳрумият аз озодӣ адо мекунад; онҳое, ки ба синни ниҳоии дар эҳтиёт будан расидаанд; занҳои ихтисоси қайди ҳарбӣ доштаи дорон се ва ё зиёда фарзанд.

Қайди ҳарбии шаҳрвандон аз ҷониби комиссариатҳои ҳарбии маҳалли истиқомат анҷом дода мешавад.

Дар маҳалҳои, ки комиссариатҳои ҳарбӣ вучуд надоранд, ҷамоатҳои бақайдгирии ҳарбии ибтидоиро анҷом медиҳанд.

Қайди ҳарбии шаҳрвандоне, ки рутбаҳои ҳарбии афсарӣ дошта, дар эҳтиёти Вазорати амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд, аз ҷониби вазорати мазкур мутобиқи тартибе, ки Қонуни мазкур муқаррар намудааст, анҷом дода мешавад.

Ҳуҷҷатҳои ба қайдгирии ҳарбӣ дар бораи шаҳрвандоне бояд чунин маълумоти ҳатмиро дошта бошанд:

- насаб, ном, номи падар;
- сана ва ҷои таваллуд;
- ҷои истиқомат ва қор;
- аҳволи оилавӣ;
- маълумот ва донишҳои забонҳои хориҷӣ;
- аз рӯи саломатӣ қобили хизмати ҳарбӣ будан;
- қобилияти касбӣ дар тайёри аз рӯи ихтисоси қайди ҳарбӣ ва хизмати ҳарбӣ дар вазифаҳои ҳарбӣ;
- адои хизмати ҳарбӣ ё алтернативӣ;
- адои ҷамъомадҳои ҳарбӣ;
- маълумоти антропометрӣ;
- соҳиби ихтисоси қайди ҳарбӣ ва мулкӣ будан;
- соҳиб будан ба дараҷаи якуми варзишӣ ё унвони варзишӣ;
- нисбати ӯ оғоз (қатъ) карда шудани парвандаи ҷиноятӣ;
- доғи судӣ доштан ё надоштан;
- дар давраи сафарбарӣ ва замони ҷанг барои корхона, ташкилот ва муассисаҳо ҷудо (брон) карда монда шудан.

Дар ҳуҷҷатҳои бақайдгирии ҳарбӣ дар бораи диндорӣ, ақидаҳои сиёсӣ ва мансубият ба ҳизбҳои сиёсӣ ва дигар иттиҳодияҳо, ҷунбишҳои ҷамъиятӣ, ҳамчунин маълумоти дигаре набояд бошанд, ки боиси поймол шудани ҳуқуқи шаҳрванд гарданд, ба истиснои мавридҳои, ки ҳуди шаҳрванд ба дохил кардани чунин маълумотҳо ба ҳуҷҷатҳои бақайдгирии ҳарбӣ исрор намояд.

Тартиби қайди ҳарбии шаҳрвандонро Қонуни мазкур ва Низомномаи қайди ҳарбӣ, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад, муайян менамоянд.

Дар давраи сафарбарӣ ва замони ҷанг ҷудо (брон) карда мондани шаҳрвандони дар эҳтиёт қарордошта бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

Тартиб ва хусусиятҳои дар давраи осоишта ва замони ҷанг дар қайди ҳарбӣ будани шаҳрвандоне, ки дар мақомоти қорҳои дохилӣ, муассиса ва мақомоти системаи иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ, мақомоти гумрук, мақомоти Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти полиси андоз хизмат мекунанд, мутобиқи ҳамин Қонун аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад. Зимнан қайди ҳарбии барои ин шаҳрвандон аз тарафи Вазири муҳофизати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мувофиқаи роҳбарони мақомоти зикршуда муайян карда мешавад (Қонун аз 22.04.03с. № 16).

Ҳукуматҳо ва ҷамоатҳо, шахсони мансабдори қорхонаҳо, ташкилоту муассисаҳо уҳдадорҳои ташкил ва ба қайди ҳарбӣ гирифтани шаҳрвандонро мутобиқи Низомномаи қайди ҳарбӣ иҷро менамоянд.

Моддаи 8. Ба қайди ибтидоии ҳарбӣ гузоштани шаҳрвандон

Ба қайди ибтидоии ҷарбӣ гузоштани шаҳрвандони ҷинси мард аз ҷониби комиссияи ноҳиявӣ ё шаҳрии ба қайди ҷарбӣ гузоштани шаҳрвандон дар давраи аз 1 январ то 31 март дар соли ба синни 16 расидан сурат мегирад (Қонун аз 1.08.03с. № 38).

Ба қайди ибтидоии ҷарбӣ гузоштани шаҳрвандони ҷинси зан аз ҷониби комиссариати ҷарбии ноҳия ё шаҳр пас аз соҳиб шудани онҳо ба ихтисоси қайди ҷарбӣ сурат мегирад:

Комиссияи ба қайди ҷарбӣ гузоштани шаҳрвандон бо қарори раиси ноҳия ё шаҳр дар ҳайати зерин тасдиқ карда мешавад:

комиссари ҷарбии ноҳия (шаҳр) ё муовини он - раиси комиссия;
котиби комиссия;

духтуроне, ки шаҳрвандонро бинобар ба қайди ҷарбӣ гирифта шуданашон муоинаи тиббӣ менамоянд.

Комиссияи ба қайди ҷарбӣ гузоштани шаҳрвандон ўҳдадор аст: муоинаи тиббии шаҳрвандонро ташкил намуда, қобили хизмати ҷарбӣ будани онҳоро муайян кунад;

дар хусуси ба қайди ҷарбӣ гузоштани шаҳрванд ё бинобар вазъи саломатӣ ғайри қобили хизмати ҷарбӣ будан аз ўҳдадории умумии ҷарбӣ озод намудани ў қарор қабул кунад;

барои муайян намудани истифодаи имконпазири шаҳрванд дар хизмати ҷарбӣ муоинаи касбии психологӣ гузаронад.

Раис ё котиби комиссияи ба қайди ҷарбӣ гузоштани шаҳрванд ўҳдадоранд қарори комиссияро ба шаҳрванд эълон намуда, вазифаҳои ўро дар бобати қайди ҷарбӣ фаҳмонда диҳанд.

Ба қайди ибтидоии ҷарбӣ гузоштани онҳос, ки шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистонро қабул кардаанд, бо тартиби зайл сурат мегирад: мардони аз 16 то 27 сола - мувофиқи тартибе, ки дар қисми якуми моддаи мазкур муқаррар гардидааст (Қонун аз 1.08.03с. № 38); дигарон - аз ҷониби комиссариатҳои ҷарбии ноҳия ё шаҳр.

Моддаи 9. Ўҳдадории шаҳрванд дар бобати қайди ҷарбӣ

Бо мақсади таъмини қайди ҷарбӣ шаҳрвандон ўҳдадоранд: дар комиссариати ҷарбии маҳалли истиқоматӣ, дар нуқтаҳои аҳолинишине, ки комиссариатҳои ҷарбӣ мавҷуд нест - дар ҷамоатҳо, шаҳрвандоне, ки рутбаи ҷарбии афсарӣ доранду дар эҳтиёти Вазорати амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд, - дар мақомоти вазорати номбурда дар қайди ҷарбӣ бошанд; дар вақт ва маҳалли муқарраршуда бо даъват (даъватнома) ба комиссариати ҷарбӣ ё ҷамоати маҳалли истиқомат ё маҳалли истиқомати муваққатӣ ҳозир шаванд; ҳангоми аз хизмати ҷарбӣ ба эҳтиёти Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон озод шудан дар мўҳлати ду ҳафта аз рўзи аз рўйхати ҳайати шахсии қисми ҷарбӣ хориҷ шудан ба комиссариатҳои ҷарбии маҳалли зист барои ба қайди ҷарбӣ гузоштан ҳозир шаванд; дар бораи тағйироти вазъи оилавӣ, маълумот, ҷои кор ё вазифа, маҳалли истиқомат дар ҳудуди ноҳияю шаҳр дар мўҳлати ду ҳафта ба комиссариати ҷарбӣ ё ҷамоат хабар расонанд; ҳангоми рафтан ба маҳалли нави истиқомат ё маҳалли муваққатан қарордошта (ба мўҳлати зиёда аз се моҳ), инчунин ҳангоми рафтан аз Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мўҳлати зиёда аз 6 моҳ аз қайди ҷарбӣ бароварда ва дар мўҳлати ду ҳафтаи расидан ба маҳалли нави истиқомат, маҳалли муваққатан қарор доштан ё бозгашт ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайди ҷарбӣ гузоранд;

билети ҳарбӣ, шаҳодатномаи муваққатие, ки дар ивази билети ҳарбӣ дода шудааст, инчунин шаҳодатномаи бақайдгирии ибтидоии шаҳрванди ба хизмати ҳарбӣ даъватшавандаро эҳтиёткорона нигоҳ доранд. Дар ҳолати гум кардани ҳуҷҷатҳо дар мӯҳлати ду ҳафта ба комиссариати ҳарбии маҳалли истиқомат барои ҳалли масъалаи гирифтани ҳуҷҷатҳо ба ҷои ҳуҷҷатҳои гумшуда муроҷиат намоянд.

Шаҳрвандоне, ки бояд ба хизмати ҳарбӣ даъват шаванду дар давраи гузаронидани даъват ба мӯҳлати зиёда аз се моҳ, аз маҳалли истиқомат мераванд, бояд дар ин бора ба комиссариати ҳарбӣ ё ҷамоати маҳалли истиқомат шахсан хабар расонанд.

Шаҳрвандон ҳамчунин дигар ўҳдадорихои муқаррарнамудаи Низомномаи қайди ҳарбиرو иҷро менамоянд.

ФАСЛИ III. БА ХИЗМАТИ ҲАРБӢ ТАЙӢР КАРДАНИ ШАҲРВАНД

Моддаи 10. Ба хизмати ҳарбӣ тайёр кардани шаҳрванд

Ба таври ҳатмӣ ба хизмати ҳарбӣ тайёр кардани шаҳрванд инҳоро пешбинӣ менамояд:

гирифтани дониши зарурӣ дар соҳаи мудофия;
ташҳис ва муоинаи тиббӣ, дар сурати зарурат бошад, бо розигии шаҳрванд - чорабиниҳои таълимӣ тандурустӣ;
тайёрии ҳарбӣ дар муассисаҳои таълимии маълумоти умумии миёна ва дар муассисаҳои таълимии маълумоти умумии ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ;
тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстӣ;

аз рӯи ихтисосҳои дар қайди ҳарбӣ буда тайёр намудани аскарон, сержантҳо ва старшинаҳо мувофиқи роҳхатҳои дахлдори комиссариатҳои ҳарбӣ.

Ба таври ҳатмӣ ба хизмати ҳарбӣ тайёр кардани шаҳрванд метавонад дар ҷараёни ҷамъомадҳои ҳарбӣ сурат гирад.

Ба таври ихтиёрӣ ба хизмати ҳарбӣ тайёр кардани шаҳрванд инҳоро пешбинӣ менамояд:

машғул шудан ба навъҳои варзиши ҳарбии амалӣ;
аз худ кардани ихтисоси қайди ҳарбӣ;
таҳсил дар муассисаҳои таълимии маълумоти умумии миёна бо барномаи иловагии таълимие, ки мақсади он аз тайёрии ҳарбии шаҳрвандони ноболиғ иборат мебошад;
таҳсили донишҷӯён аз рӯи барномаи тарбияи афсарони эҳтиёт дар кафедраҳои ҳарбии назди муассисаҳои таълимии давлатии маълумоти олии касбӣ.

Тайёрии ҳарбӣ ва ихтиёрии шаҳрванд ба хизмати ҳарбӣ мутобиқи ҳамин Қонун ва бо тартибе, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар кардааст, анҷом дода мешавад.

Моддаи 11. Гирифтани дониши зарурӣ дар соҳаи мудофия

Стандартҳои (меъёрҳои) давлатии маълумоти умумӣ ва миёнаи касбӣ оид ба мудофияи давлат, ўҳдадории умумии ҳарбии шаҳрвандон, инчунин мудофияи граждани донишу малакаи зарурӣ гирифтани таълимгирандагонро (тарбиягирандагонро) пешбинӣ менамоянд,

Моддаи 12. Ташҳис ва муоинаи тиббӣ, гузаронидани чорабиниҳои таълимӣ тандурустӣ

Шаҳрванд хангоми ба қайди ибтидоии ҳарбӣ гузошта шудан, хангоми даъват (дохил) шудан ба хизмати ҳарбӣ аз муоинаи тиббии духтурон-мутахассисони зерин гузарад:

терапевт (духтури бемориҳои дарунӣ), чарроҳ, невропатолог (духтури бемориҳои асаб), психиатр (духтури бемориҳои рӯҳӣ), окулист (духтури бемориҳои чашм), оториноларинголог (духтури касалиҳои гӯшу гулӯю бинӣ), стоматолог (духтури дандон), духтурони соҳаҳои дигар. Аз рӯи натиҷаҳои муоинаи тиббӣ хулоса бароварда мешавад:

дар бораи қобили хизмати ҳарбӣ будан;

қобили хизмати ҳарбӣ будан бо маҳдудияти чузъӣ;

муваққатан қобил набудан ё пурра қобил набудан ба хизмати ҳарбӣ.

Агар комиссияи тиббии назди комиссариати ҳарбӣ дар бобати қобилияти хизмати ҳарбӣ будани шаҳрванд хулосаи тиббӣ бароварда натавонад, комиссияи ба қайди ҳарбӣ гирифтани шаҳрванд бояд ўро барои муоинаи амбулаторӣ ё статсионарӣ ба муассисаи тиббии воқеъ дар қаламрави вилоят, шаҳр, ноҳияи маҳалли истиқомати ин шаҳрванд равон кунад.

Маблағгузории муоинаи тиббии шаҳрвандон вобаста ба иҷрои ўҳдадорӣ умумӣ ҳарбӣ аз ҷониби онҳо, мутобиқи тартибе, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад аз ҳисоби маблағҳои бучети ҷумҳурӣ сурат мегирад.

Моддаи 13. Тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстӣ. Машғул шудан ба навъҳои варзиши ҳарбии амалӣ

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, вазорату идораҳо, мақомоти ҳокимияти давлатӣ, ҳукуматҳо, ҷамоатҳо яққоя бо Вазорати муҳофизати Ҷумҳурии Тоҷикистон, вазорату идораҳои, ки дар онҳо тибқи Қонуни мазкур хизмати ҳарбӣ пешбинӣ шудааст, инчунин шахсони мансабдори корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳо сарфи назар аз шакли моликият ва шароитҳои хоҷагидорӣ ўҳдадоранд, ки доир ба тарбияи ҳарбӣ - ватандӯстии шаҳрвандон мунтазам кор баранд.

Шаҳрвандони ба хизмати ҳарбӣ даъватшаванда (дохилшаванда) ҳуқуқдоранд дар иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, муассисаҳои таълимӣ, толорҳои варзишӣ ва сексияҳо сарфи назар аз тобеияти идоравии онҳо бо намудҳои гуногуни варзиши ҳарбии амалӣ машғул шаванд.

Шаҳрвандоне, ки мувофиқи тартиби муқарраргардида дараҷаи якуми варзишӣ ё аз рӯи навъи варзиши амалӣ ҳарбӣ унвони варзишӣ доранд, дар ҳолати даъват (дохил) шудан ба хизмати ҳарбӣ дар интиҳоби навъу намуди кӯшун аз рӯи тайёрии варзишии худ ва талаботи воқеъ ба он ҳуқуқи афзалиятнок доранд.

Бо маблағ таъмин намудани чорабиниҳои тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстӣ ва машғулиятҳо аз рӯи навъҳои варзиши ҳарбии амалӣ аз ҳисоби бучети ҷумҳурӣ бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

Моддаи 14. Аз худ кардани ихтисоси қайди ҳарбӣ

Аз худ кардани ихтисосҳои ҳарбӣ тайёр намудани шаҳрвандони ба синни 17 солагӣ расидаро аз рӯи ихтисосҳои аскар ва сержант дар назар дорад.

Шаҳрванде, ки ихтисоси мураккаби қайди ҳарбиро аз худ кардааст, ҳуқуқдоранд хангоми даъват (дохил) шудан ба хизмати ҳарбӣ намуди кӯшунро барои адои хизмат мувофиқи ихтисоси азхудкардааш интиҳоб

намояд.

Фехристи ихтисосҳои қайди ҳарбӣ, аз ҷумла ихтисосҳои мураккаб, ки аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад ба он дохил намудани ҷунин ихтисосҳоеро, ки ба шаҳрвандон барои ишғол намудани мансабҳои ҳарбӣ имкон медиҳанд, дар назар дорад.

Дар таълимгоҳҳои ташкилоти мададгори мудофия таҳсил намудани шаҳрвандоне, ки онҳоро комиссариатҳои ҳарбии ноҳия ва шаҳр барои тайёрии мутахассисон раван кардаанд, ҳатмист.

Бо маблағ таъмин намудани чорабиниҳои тайёр намудани шаҳрвандон барои аз худ кардани ихтисосҳои қайди ҳарбӣ аз ҳисоби бучети ҷумҳурӣ бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

Моддаи 15. Тайёрии ҳарбӣ дар муассисаҳои таълимии маълумоти умумии миёна ва муассисаҳои таълимии маълумоти касбӣ

Тайёрии ҳарбӣ дар муассисаҳои таълимии маълумоти умумии миёна ва муассисаҳои таълимии маълумоти касбӣ мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи маориф" бо хонандагони ҷинси мард ҳатман дар давоми ду соли охири таҳсил бо на камтар аз як маротиба дар анҷоми соли охирини таҳсил гузаронидани ҷамъомади таълимии ҳарбӣ сурат мегирад.

Тайёрии ҳарбии хонандагон аз тарафи роҳбарони ҳарбии (муаллимони штатии) ин муассисаҳои таълимӣ гузаронида мешавад.

Барномаи тайёрии хонандагон, ҳамҷунин Низомнома дар бораи роҳбарони ҳарбии муассисаҳои таълимӣ аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

Бо маблағ таъмин намудани тайёрии ҳарбии хонандагон аз ҳисоби маблағҳои бучети ҷумҳурӣ бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

Моддаи 16. Таҳсил дар муассисаҳои таълимии маълумоти умумии миёнаи дорой барномаи иловагии таълимие, ки мақсад аз он тайёрии ҳарбии шаҳрвандони ноболиғ аст

Бо мақсади тарбияи ҳамаҷониба ва ба хизмати ҳарбӣ тайёр кардани шаҳрвандони ноболиғи ҷинси мард Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар системаи Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муассисаҳои таълимии маълумоти умумии миёнаи дорой барномаи таълимие, ки мақсад аз онҳо тайёрии ҳарбии шаҳрвандони ноболиғи ҷинси мард мебошанд, - литсейҳои ҳарбӣ таъсис медиҳад.

Шаҳрванди ноболиғи ҷинси мард - ятим ё бе сарпарастии волидайн мондае, ки ба муассисаи зикргардида дохил шуданист, ба он бе имтиҳон, аз рӯи натиҷаҳои сӯҳбат ва муоинаи тиббӣ дохил карда мешавад.

Низомномаи литсейҳои ҳарбиرو Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

Шаҳрванде, ки таҳсилро дар литсеи ҳарбӣ бомуваффақият хатм кардааст, ҳуқуқи бе имтиҳон ба муассисаҳои таълимии ҳарбии маълумоти касбӣ дохил шуданро дорад.

Моддаи 17. Таҳсили шаҳрвандон аз рӯи барномаҳои тарбияи афсарони эҳтиёт дар кафедраҳои назди муассисаҳои давлатии маълумоти олии касбӣ

Шаҳрванде, ки дар шӯъбаи рӯзонаи муассисаи таълимии давлатии

маълумоти олии касбӣ таҳсил намуда, бинобар вазъи саломатӣ қобили хизмати ҳарбӣ аст ва ба талаботи муқарраргардида ҷавоб медиҳад, ҳуқуқ дорад таҳсили ҳарбиро аз рӯи барномаи тарбияи афсарони эҳтиёт дар кафедраи ҳарбии ин муассисаи таълимӣ гузарад, ба шарте ки то лаҳзаи хатми муассисаи мазкури таълимӣ шаҳрванд ба синни 27 солагӣ нарасад.

Ба донишҷӯе (курсанте), ки аз рӯи барномаи тарбияи афсарони эҳтиёт таҳсил мекунад, аз ҳисоби маблағҳои бучети ҷумҳурӣ ба андозае, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд, стипендияи иловагӣ пардохта мешавад.

Таҳсили шаҳрвандон аз рӯи барномаҳои тарбияи афсарони эҳтиёт дар кафедраҳои ҳарбии назди муассисаҳои таълимии давлатии маълумоти олии касбӣ мутобиқи тартибе, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд, ташкил карда мешавад.

Барномаҳои тарбияи афсарони эҳтиёт метавонанд таълими ҳарбии шаҳрвандони ҷинси занро пешбинӣ намоянд.

Муассисаи таълимии давлатии маълумоти олии касбӣ кафедраи ҳарбиро бо бинои зарурӣ таъмин намуда, инчунин бо мусоидати Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон заминаи зарурии таълимию моддӣ фароҳам меорад.

Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тайёрии ҳарбии донишҷӯёнро назорат менамояд.

Чамъомадҳои таълимие, ки барномаи тарбияи афсарони эҳтиёт пешбинӣ намудааст, чамъомадҳои ҳарбӣ ҳисобида мешаванд.

Моддаи 18. Иштироки Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорату идораҳои, ки Қонуни мазкур дар онҳо хизмати ҳарбиро пешбинӣ намудааст, дар тайёр кардани шаҳрвандон ба хизмати ҳарбӣ

Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, вазорату идораҳои, ки дар онҳо Қонуни мазкур хизмати ҳарбиро пешбинӣ намудааст, дар тайёр кардани шаҳрвандон ба хизмати ҳарбӣ:

номгӯи ихтисосҳои қайди ҳарбӣ ва навъҳои варзиши ҳарбии амалиро таҳия мекунад;

якҷоя бо Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон талабот ба вазъи саломатии шаҳрвандони ба хизмати ҳарбӣ даъватшаванда (дохилшаванда) ва дар хизмати ҳарбӣ бударо таҳия менамояд; дар таҳияи стандартҳои (меъёрҳои) таълимии давлатӣ, барнома ва методикаи тайёркунии шаҳрвандон ба хизмати ҳарбӣ иштирок мекунад; дар таъсис, маблағгузорӣ ва ҷиҳозонии моддию техникаи кафедраҳои ҳарбии назди муассисаҳои таълимии давлатии маълумоти олии касбӣ, инчунин ташкилоту муассисаҳои, ки шаҳрвандонро дар асоси шартнома ба хизмати ҳарбӣ тайёр мекунад, иштирок менамоянд.

ФАСЛИ IV. ДАЪВАТИ ШАҲРВАНДОН БА ХИЗМАТИ ҲАРБӢ

Моддаи 19. Шаҳрвандоне, ки бояд ба хизмати ҳарбӣ даъват карда шаванд

Шаҳрванди ҷинси марди аз 18 то 27 - солаи дар қайд буда ё шаҳрванде, ки ўҳдадор аст дар қайди ҳарбӣ бошад ва барои ба таъхир андохтани мӯҳлати даъват ё озод шудан аз даъват ба хизмати ҳарбӣ ҳуқуқ надорад, бояд ба хизмати ҳарбӣ ба Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар қўшунҳо ва сохторҳои ҳарбӣ дар вазифаҳои ҳайати аскарон ва сержантҳо даъват карда шаванд.

Хизматчиҳои ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро аз рӯи даъват адо менамояд,

ҳуқуқ дорад, баъди ба итмом расидани 12 моҳи хизмати ҳарбӣ аз рӯи даъват, ба муассисаи таълимии ҳарбии маълумоти касбӣ дохил шавад.

Шаҳрвандони чинси марди то 30 соларо, ки хизмати ҳарбӣ адо накардаанд муассисаи таълимии давлатии маълумоти олии касбиро хатм намудаанд ва ба эҳтиёти Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун афсар дохил карда шудаанд, танҳо аз ҷониби Вазорати мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хизмати ҳарбӣ даъват карда мешаванд. ҳамзамон, мӯҳлати таҳсил дар муассисаи таълимии давлатии маълумоти олии касбӣ ба мӯҳлати хизмати ҳарбии онҳо бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дохил мешавад.

Шаҳрванде, ки мутобиқи қисми сеюми моддаи мазкур ба хизмати ҳарбӣ даъват шудааст, хизмати ҳарбиро тибқи тартибе, ки ҳамин Қонун ва Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбии тасдиқнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудаанд, адо менамояд.

Шаҳрвандоне, ки дар кафедраҳои ҳарбӣ таҳсил накардаанд, пас аз хатми муассисаи таълимии давлатии маълумоти олии касбӣ мутобиқи ҳамин Қонун ба хизмати ҳарбӣ дар вазифаҳои ҳайати аскарон ва сержантҳо даъват карда мешаванд.

Модда 20. Озод кардан аз даъват ба хизмати ҳарбӣ

Аз даъват ба хизмати ҳарбӣ шаҳрвандони зерин озод карда мешаванд:

а) онҳое, ки бинобар вазъи саломатӣ ғайриқобили хизмати ҳарбӣ ё ба таври маҳдуд ба хизмати ҳарбӣ қобил дониста шудаанд;

б) онҳое, ки хизмати ҳарбӣ ё алтернативӣ адо мекунанд ё адо кардаанд;

в) онҳое, ки дар давлати дигар хизмати ҳарбиро адо намудаанд;

г) онҳое, ки унвони илмӣ номзади илм ё доктори илм доранд.

Шаҳрванде, ки барои содир кардани ҷинойти махсусан вазнин ё вазнин доғи судии бардоштанашуда дорад, наметавонад ба хизмати ҳарбӣ даъват карда шавад.

Шаҳрвандони зерин барои озод шудан аз даъват ба хизмати ҳарбӣ ҳуқуқ доранд:

а) онҳое, ки падар (модар) ё бародарашон (хоҳар) хангоми адои хизмати ҳарбӣ дар асоси даъват ва бо тартиби ихтиёрӣ дар вазифаҳои сержантҳо, прапоршиқҳо ва афсарон ё дар давраи гузаштани ҷамъомадҳои ҳарбӣ ҳалок шудааст ё вафот кардааст (Қонун аз 1.08.03с. № 38);

б) онҳое, ки дар оила писари (писархонди) ягона мебошанд.

Модда 21. Ба таъхир андохтани мӯҳлати даъват ба хизмати ҳарбӣ

Ба таъхир андохтани мӯҳлати даъват ба хизмати ҳарбӣ ба шаҳрвандони зерин иҷозат дода мешавад:

а) онҳое, ки бинобар вазъи саломатӣ муваққатан ғайри қобили хизмати ҳарбӣ дониста шудаанд, - ба мӯҳлати то як сол;

б) онҳое, ки ба нигоҳубини узви оилае, ки ба кӯмаки дигар кас эҳтиёҷ дошта, таҳти таъминоти пурраи давлат қарор надорад, машғул мебошанд, дар сурати набудани дигар шахсоне, ки дар асоси қонун ӯҳдадоранд ба узви зикргардидаи оила ғамхорӣ намуда, онро таъмин кунанд (ба кӯмак ва нигоҳубини каси дигар эҳтиёҷдошта он аъзои оила ҳисобида мешаванд, ки ба синни нафақа расидаанд ё маъюби гурӯҳи яқум ё дуҷум мебошанд, инчунин он аъзои оила, ки ба синни 18-солагӣ нарасидаанд);

в) онҳое, ки кӯдаки бемодар мондашонро тарбия менамоянд;

г) онҳое, ки ду ва зиёда фарзанд доранд;
д) онҳое, ки модарашон ғайр аз онҳо ду ва зиёда аз он фарзанди ноболиғ дошта, онҳоро бе шавҳар тарбия менамояд;
е) онҳое, ки нисбаташон парвандаи ҷиноятӣ кушода шудааст, ё ин ки мувофиқи ҳукми суд мӯҳлати ҷазоро адо карда истодааст.
Ғайр аз шаҳрвандоне, ки дар қисми якуми моддаи мазкур зикр гардидаанд, шаҳрвандони зерин барои ба таъхир андохтани мӯҳлати даъват ба хизмати ҳарбӣ ҳуқуқ доранд:

а) онҳое, ки вакили халқ интихоб шудаанд, - дар давраи ваколатҳои депутатӣ;
б) талабаҳои муассисаҳои таълимии маълумоти миёнаи умумӣ ва миёнаи касбӣ - то гирифтани маълумоти пурра, вале на калонтар аз синни 21-сола;

в) онҳое, ки бори аввал дар шӯъбаҳои рӯзонаи муассисаҳои таълимии маълумоти олии касбӣ таҳсил мекунанд, - дар давраи таҳсил;

д) онҳое, ки маълумоти олии омӯзгорӣ доранд ва доимӣ дар вазифаи омӯзгорӣ дар муассисаҳои таълимоти умумӣ кор мекунанд, дар давраи иҷроиши кор, инчунин духтуроне, ки маълумоти олии тиббӣ доранд, вазифаи духтурӣ дар муассисаҳои давлатии таълимӣ ё тиббии воқеъ дар деҳот кор мекунанд, - дар давраи иҷрои ин кор;

е) онҳое, ки дар мақомоти корҳои дохилӣ, полиси андоз, мақомоти гумрук хизмат мекунанд ва унвони махсус доранд, ки қонунгузорӣ барои кормандони ин мақомот муқаррар намудааст, - дар давраи хизмати онҳо дар ин мақомот;

ж) онҳое, ки кормандони прокурорӣ - тафтишотии мақомоти прокуратура ё судья мебошанд дар давраи кор дар ин мақомот;

з) онҳое, ки пас аз хатми муассисаҳои таълимии маълумоти олии касбӣ дар дастгоҳҳои Маҷлиси миллий ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мансабҳое, ки номгӯи онҳо аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудааст кор мекунанд, - дар давраи кори онҳо дар ин мансабҳо.

Моддаи 22. Мӯҳлатҳои даъвати шаҳрвандон ба хизмати ҳарбӣ

Даъвати шаҳрвандон ба хизмати ҳарбӣ ду маротиба дар як сол - аз 1 апрел то 31 май ва аз 1 октябр то 30 ноябр дар асоси Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки он дар воситаҳои ахбори умум на камтар аз як моҳи пеш аз даъват ҷоп мешавад, анҷом дода мешавад.

Даъвати шаҳрвандоне, ки бо додани рутбаи ҳарбии афсарӣ ба эҳтиёт гузаронида шудаанд, ҳамчун қоида пас аз хатми муассисаи давлатии маълумоти олии касбӣ ба тартиби инфиродӣ аз ҷониби Вазири мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

Моддаи 23. Ташкил намудани даъвати шаҳрвандон ба хизмати ҳарбӣ

Даъвати шаҳрвандонро ба хизмати ҳарбӣ раиси ноҳия ё шаҳр якҷоя бо комиссари ҳарбии ноҳия ё шаҳр ташкил менамояд.

Барои ташкил намудани даъвати шаҳрвандон ба хизмати ҳарбӣ раиси ноҳия ё шаҳр масъул аст.

Тартиби даъвати шаҳрвандон ба хизмати ҳарбӣ бо Қонуни мазкур ва Низомномаи даъвати шаҳрвандон ба хизмати ҳарбӣ, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд, муайян карда мешавад.

Моддаи 24. Комиссияи даъват

Барои ташкил ва гузаронидани даъвати шаҳрвандон ба хизмати ҷарбӣ дар ҳар як ноҳия ё шаҳр бо қарори раиси ноҳия ё шаҳр комиссияи даъват таъсис дода мешавад, ки ба ҳайати онҳо бояд дохил шаванд:

муовини раиси ноҳия ё шаҳр - раиси комиссия;

комиссари ҷарбии ноҳия ё шаҳр - муовини раиси комиссия;

котиби комиссияи даъват;

духтуре, ки ба кори муоинаи тиббии шаҳрвандони ба хизмати ҷарбӣ даъватшаванда роҳбарӣ мекунад;

намояндаи мақомоти корҳои дохилии ноҳия ё шаҳр;

намояндаи мақомоти идораи маорифи ноҳия ё шаҳр.

Ба ҳайати комиссияи даъват метавонанд намояндагони дигар корхонаҳо, ташкилоту муассисаҳо дохил шаванд.

Моддаи 25. Ҷаҳдадорӣ ва тартиби кори комиссияи даъват

Ба зиммаи комиссияи даъват ҷаҳдадорӣ ташкили муоинаи тиббии шаҳрванди ба хизмати ҷарбӣ даъватшаванда ва нисбати он қабул намудани яке аз қарорҳои зерин гузашта мешавад:

дар бораи даъват ба хизмати ҷарбӣ;

дар бораи фиристодан ба хизмати алтернативӣ;

дар бораи додани иҷозат барои ба таъхир андохтани мӯҳлати даъват ба хизмати ҷарбӣ;

дар бораи озод намудан аз даъват ба хизмати ҷарбӣ;

дар бораи гузаронидан ба эҳтиёт ё озод намудан аз иҷрои ҷаҳдадорӣ ҷарбӣ.

Ҳангоми ба хизмати ҷарбӣ даъват кардани шаҳрванде, ки бо додани рутбаи афсарӣ ба эҳтиёт гузаронида шудааст, вазифаҳои номбаршудаи комиссияи даъват ба ҷаҳдаи комиссари ҷарбӣ вогузор мегардад.

Дар сурати аз даъват ба хизмати ҷарбӣ саркашӣ намудани шаҳрванд комиссияи даъват ба прокурори ноҳия ё шаҳри маҳалли истиқомати шаҳрванд ҳуҷҷатҳои дахлдорро раво мекунад.

Ҳангоми қабули қарор дар бораи ба хизмати ҷарбӣ фиристодани шаҳрванд комиссияи даъват нави кӯшуни Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар кӯшун ё сохторҳои ҷарбиро, ки ин шаҳрванд дар он бояд хизмати ҷарбиро адо намояд, муайян мекунад.

Комиссияи даъват қарорҳои худро танҳо дар асоси Қонун қабул менамояд. Қарори он набояд хилофи ҳуҷҷатҳои дахлдор-мутахассисе, ки муоинаи тиббии шаҳрвандонро оид ба масъалаи бинобар вазъи саломатӣ қобили хизмати ҷарбӣ будани ӯ аниҷом додааст, бошад.

Раиси комиссияи даъват ё муовини ӯ қарори комиссияи даъватро ба шаҳрванде, ки нисбати ӯ он қабул шудааст, эълон мекунад. Бо талаби шаҳрванд раиси комиссияи даъват ба ӯ нусхаи қарори комиссияи даъватро, ки нисбати ин шаҳрванд қабул гардидааст, медиҳад.

Қарори комиссияи даъватро шаҳрванд метавонад дар мӯҳлати 10 рӯз ба комиссияи даъвати болоӣ ё ба суд шикоят намояд.

Дар ин ҳолат иҷрои қарори комиссияи даъват то эълон гардидани қарори комиссияи даъвати болоӣ ё суд боздошта мешавад.

Моддаи 26. Комиссияи даъвати ҷумҳурӣ, Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе (Қонун аз 15.07.04с. № 57)

Бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, раисони Вилояти Мухтори

Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе комиссияи марбутии давлат таъсис дода мешавад, ки ба он мутобиқаи инҳо бояд дохил шаванд: муовини Сарвазирӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовинони раиси Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе - раиси комиссия (Қонун аз 15.07.04с. № 57); сардори Раёсати ташкилӣ ва сафарбаркунии Сарситоди Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон, комиссари ҳарбии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе - муовини раиси комиссия (Қонун аз 15.07.04с. № 57); вакили Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Маҷлиси вакилони халқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе (Қонун аз 15.07.04с. № 57); котиби комиссияи давлати ҷумҳурӣ, Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе (Қонун аз 15.07.04с. № 57); духтуре, ки ба қори таҳқиқ ва муоинаи тиббии шаҳрвандони ба хизмати ҳарбӣ давлатшаванда роҳбарӣ менамояд; муовини Вазири қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, сардори қорҳои дохилии Ҳукумати Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе (Қонун аз 15.07.04с. № 57); намояндаи мақомоти давлатии маорифи ҷумҳурӣ, Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе (Қонун аз 15.07.04с. № 57).

Ба ҳайати комиссияи давлати ҷумҳурӣ, Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоят(ҳо) ва ша(ҳ)ри Душанбе шахсони дигар низ дохил шуда метавонанд (Қонун аз 15.07.04с. № 57).

Комиссияи давлати ҷумҳурӣ, Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоят(ҳо) ва ша(ҳ)ри Душанбе (Қонун аз 15.07.04с. № 57): муоинаи тиббии шаҳрвандони ба хизмати ҳарбӣ давлатшударо пеш аз ба маҳалли хизमत раван карданиҳо, таҳқиқи назоратии тиббии шаҳрвандони барои ба таъхир андохтани мӯҳлати давлат иҷозат гирифта ё шаҳрвандони бинобар вазъи саломатӣ аз давлат ба хизмати ҳарбӣ озодшуда, инчунин шаҳрвандони бо қарори комиссияҳои давлат дар бораи бинобар вазъи саломатӣ қобили хизмати ҳарбӣ будан норозигӣ изҳорнамударо ташкил менамояд; дурустии ба таъхир андохтани мӯҳлати давлати шаҳрвандон ва аз давлати ҳарбӣ озод кардани шаҳрвандонро тафтиш менамояд; асоснокӣ ба навъҳои қўшунҳои Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар қўшунҳо ва соҳторҳои ҳарбӣ барои хизмати ҳарбӣ фиришодани шаҳрвандонро назорат мекунад; арзу шикоятҳои шаҳрвандони ба хизмати ҳарбӣ давлатшавандаро нисбати амалҳои комиссияҳои давлат баррасӣ менамояд; ҳолати давлат ба хизмати ҳарбиро баррасӣ намуда, пешниҳодоти худро ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоят(ҳо) ва ша(ҳ)ри Душанбе арз менамояд (Қонун аз 15.07.04с. № 57);

Комиссияи давлати Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ҳуқуқ доранд қарорҳои комиссияҳои давлатии ноҳиявӣ шаҳрро, комиссияи давлати ҷумҳурӣ бошад, қарори комиссияи давлати вилоятӣ, шаҳрӣ ва ноҳиявиро аз нав бинад ва бекор кунад.

Қарори комиссияи давлати ҷумҳурӣ, Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоят мумкин аст дар суд шикоят карда шавад.

Ҷамъуни ва ба Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон, дигар қўшунҳо ва воҳидҳои ҳарбӣ тақсим намудани шаҳрвандони аз шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳури ба хизмати ҳарбӣ давлатшуда, инчунин аз муоинаи

назорати тибби гузаронидани онхоро дар заминаи Нуктаи чамъоварии ҷумҳуриявӣ Раёсати ташкили-сафарбаркунии Сарситоди Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳад (Қонун аз 15.07.04с. № 57).

Моддаи 27. Ҷаҳддорӣ шаҳрвандоне, ки бояд ба хизмати ҳарбӣ даъват шаванд

Шаҳрвандони дар эҳтиёт қарорнадоштаи ба хизмати ҳарбӣ даъватшаванда ҷаҳддоранд бо даъвати комиссариати ҳарбӣ ба муоинаи тиббӣ, маҷлиси комиссияи даъват ё барои фиристондан ба қисми ҳарбӣ барои адои хизмати ҳарбӣ ҳозир шаванд, инчунин то фиристодан ба маҳалли адои хизмати ҳарбӣ дар комиссариати ҳарбӣ қарор гиранд.

Шаҳрвандони ба хизмати ҳарбӣ даъватшаванда ҷаҳддоранд даъватномаи комиссариати ҳарбиро бо забонхат қабул намоянд. Даъватномаро ба шаҳрвандон қарордони комиссариати ҳарбӣ ё дар ҷои қори (таҳсили) шаҳрванд роҳбарон, дигар шахсони (қарордони) вазифадори ба қори ба ҳисобгирии ҳарбӣ масъули ташкилотҳо, инчунин шахсони вазифадори ба қори ба ҳисобгирии ҳарбӣ масъули ҷамоатҳо месупоранд. Дар даъватнома бояд оқибати ҳуқуқи аз тарафи шаҳрвандон иҷро нагардидани талаботҳои ба зиммаи онҳо гузошташуда зикр шуда бошад.

Дар сурати имконнопазирии аз ҷониби қарордон, роҳбарон ё шахсони вазифадор супоридани даъватнома ба шаҳрвандони ба хизмати ҳарбӣ даъватшаванда таъмини ҳозир шудани онҳо ба ҷорабиниҳои бо даъват ба хизмати ҳарбӣ вобаста буда ба зиммаи мақомоти қорҳои дохилӣ дар асоси муроҷиати ҳатмии комиссари ҳарбӣ гузошта мешавад.

Шаҳрвандони ҷинси мард, ки ба эҳтиёт бо додани рутбаи ҳарбии афсар дохил шудаанд, ҷаҳддоранд мувофиқи даъватномаи комиссариати ҳарбӣ ба муоинаи тиббӣ, инчунин ба назди комиссари ҳарбӣ барои қабули қарор оид ба даъват ба хизмати ҳарбӣ ва гирифтани амрнома барои рафтани ба маҳалли хизмати ҳарбӣ ҳозир шаванд.

Дар сурати бе сабабҳои узрнок мувофиқи даъватномаи комиссариати ҳарбӣ ҳозир нашудани шаҳрванд ба ҷорабиниҳои бо даъват ба хизмати ҳарбӣ вобаста буда, шаҳрванди номбурда аз хизмати ҳарбӣ саркашӣ карда ҳисоб карда мешавад ва мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ қарордида мешавад.

Моддаи 28. Даъвати шаҳрвандон ба хизмати ҳарбӣ дар асоси сафарбаркунӣ ва дар давраи ҷанг. Таълими умумии ҳарбии шаҳрвандон

Тартиби даъвати шаҳрвандон ба хизмати ҳарбӣ дар асоси сафарбаркунӣ ва дар давраи ҷанг бо Қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Бо мақсади тайёр намудани контингенти зарурӣ барои пурра намудани Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар қўшунҳо ва сохторҳои ҳарбӣ дар давраи ҷанг бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таълими умумии ҳатмии ҳарбӣ барои ҳамаи шаҳрвандон:

- а) мардҳо - аз синни 16 то 55-сола;
- б) занҳо - аз 18 то 45-солаи бекӯдак ё онҳое, ки кӯдакони аз 8 сола қалон доранд, ҷорӣ карда мешавад.

Таълими умумии ҳатмии ҳарбии шаҳрвандон дар ҷои қор ё истиқомат бе ҷудошавӣ аз истеҳсолот ё таҳсил анҷом дода мешавад.

ҲАСЛИ V. БА ХИЗМАТИ ҲАРБӢ ДОХИЛ ШУДАНИ ШАҲРВАНДОН

Моддаи 29. Бо тартиби ихтиёри ба хизмати ҳарбӣ дохил шудани шаҳрвандон

Шаҳрвандони ҷинси марди аз 18 то 40 сола ва шаҳрвандони ҷинси зани аз 20 то 40 сола метавонанд бо тартиби ихтиёри ба хизмати ҳарбӣ дохил шаванд ва хизмати ҳарбиरो то расидан ба синни ниҳоии дар хизмати ҳарбӣ будани онҳо, ки моддаи 43 Қонуни мазкур муқаррар намудааст, адо намоянд, ба ғайр аз ҳолатҳое, ки онҳо мутобиқи ҳамин Қонун ва Низомнома дар бораи тартиби адои хизмати ҳарбӣ пеш аз мӯҳлат аз хизмати ҳарбӣ озод мешаванд.

Тартиби интихоби номзадҳоро барои ихтиёри ба хизмати ҳарбӣ дохил шудан Вазири муҳофизати Ватани Ҷумҳурии Тоҷикистон, роҳбарони вазорату идораҳое, ки дар онҳо тибқи Қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст, муайян менамоянд.

Ҳолат, монсаи бо тартиби ихтиёри ба хизмати ҳарбӣ дохил шудан ё дар хизмати ҳарбӣ будан инҳоянд:
дар қисмҳои ҳарбӣ, муассисаю ташкилотҳои Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар қӯшунҳо ё сохторҳои ҳарбӣ (минбаъд - қисмҳои ҳарбӣ, агар ҳамин Қонун қоидаи дигарро пешбинӣ накарда бошад) набудани вазифаҳои ҳарбии ҳоли;
мутобиқати нопурраи шаҳрванд ба талаботҳое, ки мутобиқи ҳамин Қонун ба шаҳрвандони бо тартиби ихтиёри ба хизмати ҳарбӣ дохилшаванда, пешниҳод шудаанд;

доғи судӣ доштани шаҳрванд (аз он ҷумла, бо санади авф бардошташуда, барҳам додашуда ё озодшуда);
наздиқ будани ҳешовандон (волидайн, ҳамсар, бародарон, хоҳарон, писарон, духтарон, инчунин бародарон, хоҳарон, волидайн ва фарзандони ҳамсарон) бо хизматчиёни ҳарбӣ, агар хизмати ҳарбии онҳо бо тобеъияти бевоситаи онҳо вобаста бошад, ё дар зери назорати яке аз онҳо бошад;
дидаю доништа пешниҳод намудани маълумотҳои бардурӯғ ё ҳуҷҷатҳои қалбаки дар бораи худ ё ҳешовандони худ;

ба шаҳрванд додани руҳсати сирри давлатиро рад кардани мақомоти дахлдор;

қӯдаки то синни 8-сола доштани шаҳрванди ҷинси зан, ё ки шаҳрванди ҷинси марди дар қайди никоҳ набуда.

Хизматчиёни ҳарбие, ки тибқи бандҳои "г", "д", "е", "з", "и"-и моддаи 45 ҳамин Қонун аз хизмати ҳарбӣ озод шудаанд, дар замони осоишта тақроран наметавонанд ба хизмати ҳарбӣ дохил шаванд.

Моддаи 30. Ба муассисаҳои таълимии ҳарбии маълумоти олии касбӣ дохил шудани шаҳрвандон

Шаҳрванде, ки хизмати ҳарбиरो адо накардааст, ҳуқуқ дорад ба муассисаи таълимии ҳарбии маълумоти олии касбӣ аз соле, ки дар он ӯ ба синни 17-солагӣ мерасад ва то соле, ки ӯ 21 сола мешавад, дохил шавад.

Шаҳрванде, ки хизмати ҳарбиरो адо мекунад ё адо кардааст, ҳуқуқ дорад ба муассисаи таълимии номбурда то соле, ки ба синни 23-солагӣ мебарояд, дохил шавад.

Хизматчиҳои ҳарбие (курсанте), ки рутбаи ҳарбии афсарӣ надорад ва ба муассисаи таълимии ҳарбии маълумоти касбии дар қисми якуми моддаи мазкур зикргардида дохил шудааст, ҳуқуқи хизматчиҳои ҳарбии мувофиқи даъват хизмати ҳарбӣ адокунандаро дорад.

Курсанте (ҷинси мард), ки аз муассисаҳои таълимии ҳарбии маълумоти касбӣ ё аз муассисаҳои таълимии маълумоти касбии мақомоти корҳои дохилӣ бинобар аз худ накардани таълим ё риоя накардани интизом

хориҷ шудааст, мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи Вазири мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (роҳбари вазорат ё идораҳое, ки Қонуни мазкур дар онҳо хизмати ҳарбиро пешбинӣ намудааст) ба мӯҳлате, ки пас аз хатми он давомнокии хизмати ҳарбии ин хизматчии ҳарбӣ ба мӯҳлати Қонуни мазкур муқаррарнамудаи хизмати ҳарбӣ дар асоси даъват баробар мегардад, агар то лаҳзаи хориҷ карда шудан ӯ мӯҳлати хизмати ҳарбии дар асоси даъват муқарраргардидаро адо накарда бошад ва барои аз даъват ба хизмати ҳарбӣ озод шудан ё ба таъхир андохтани мӯҳлати даъват ба хизмати ҳарбӣ ҳуқуқ надошта бошад, барои адои хизмати ҳарбӣ дар асоси даъват фиристода мешавад. ҳамзамон давомнокии хизмати ҳарбии тибқи даъват то дохил шудан ба муассисаҳои таълимии маълумоти касбӣ дар ҳаҷми пурра ҳисоб карда мешавад. Давраи таҳсил дар муассисаҳои мазкур аз рӯи ҳисоби ду моҳи хизмати ҳарбӣ ҳангоми таҳсил баробари як моҳи хизмати ҳарбӣ тибқи даъват ҳисоб карда мешавад. Дар ҳолати хориҷ намудани курсантҳои чинси зан бо асосҳои номбаршуда, онҳо бояд бе ба қайди ҳарбӣ гирифташ аз хизмати ҳарбӣ озод карда шаванд ё вобаста аз ихтисоси қайди ҳарбии гирифташон ба эҳтиёт ворид карда шаванд.

Хизматчии ҳарбие, ки дар ҳолатҳои пешбининамудаи қисми чаҳоруми моддаи мазкур аз муассисаи таълимии ҳарбии маълумоти касбӣ хориҷ карда шудааст, ё муассисаи таълимии номбурдаро хатм намудаасту ба маҳалли хизмати ҳарбӣ нарафтааст, мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарии ҷиноятӣ ва моддӣ қасида мешавад.

Барномаҳои таълимии муассисаҳои таълимии ҳарбии маълумоти касбӣ бояд ба курсантҳои омӯзонидани ихтисосҳои ғайринизомиро, ки номгуи онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад, пешбинӣ намоянд.

Моддаи 31. Талаботе, ки ба шаҳрвандони бо тартиби ихтиёри ба хизмати ҳарбӣ дохилшаванда пешниҳод карда мешавад.

Шаҳрванде, ки бо тартиби ихтиёри ба хизмати ҳарбӣ дохил мешавад, бояд мутобиқи Низомномаи ташҳиси тиббии ҳарбӣ, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудааст, таҳти муоинаи тиббӣ қарор гирад. Дар асоси натиҷаҳои муоинаи тиббӣ дар хусуси қобили хизмати ҳарбӣ будани шаҳрванд қарор қабул карда мешавад.

Шаҳрванде, ки ба хизмати ҳарбӣ дохил мешавад, бояд ба талаботи муқарраргардидаи зайл мутобиқ бошад:

- аз рӯи меъёри маълумоти умумӣ;
- аз рӯи сатҳи тайёрии касбӣ;
- аз рӯи сифатҳои ахлоқию психологӣ;
- аз рӯи меъёрҳои тайёрии ҷисмонӣ.

Талабот ва меъёрҳои зикргардидаро Вазири мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (роҳбари вазорат, идорае, ки Қонуни мазкур дар он хизмати ҳарбӣ пешбинӣ намудааст) муқаррар мекунад.

Мутобиқати шаҳрвандони ба хизмати ҳарбӣ дохилшаванда ва онро дар асоси талаботи муқарраргардида адокунандаро Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ муайян менамояд.

ФАСЛИ VI. ХИЗМАТИ ҲАРБӢ

Моддаи 32. Хизмати ҳарбӣ

Хизмати ҳарбӣ-навъи махсус ва афзалиятноки хизмати давлатӣ буда, иҷрои бевоситаи ўҳдадорихои конституционии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳайати Қувваҳои Мусаллах, дигар кӯшунҳо ва сохторҳои

ҳарбӣ дар бар гирифта, иборат аст:

- а) аз хизмати ҳарбии мувофиқи даъват дар вазифаҳои аскар ва сержантҳо;
- б) аз хизмати ҳарбӣ бо тартиби ихтиёрий дар вазифаҳои прапоршикҳо;
- в) аз хизмати ҳарбии мувофиқи даъват ва бо тартиби ихтиёрий дар вазифаҳои ҳайати афсарон;
- г) аз хизмати ҳарбии ихтиёрий дар вазифаҳои ҳайати аскарон, сержантҳо, прапоршикҳо ва афсарон;
- д) аз хизмати ҳарбии курсантҳо ва шунавандагони муассисаҳои таълимии ҳарбии маълумоти касбӣ;
- е) аз хизмати ҳарбӣ бо тартиби ихтиёрий дар мақомоти амнияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар вазифаҳои сержантҳо (Қонун аз 1.08.03с. № 38).

Шаҳсе, ки шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон нест, наметавонад дар Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар қўшунҳо ва соҳторҳои ҳарбии Ҷумҳурии Тоҷикистон хизмати ҳарбиро адо намояд.

Шаҳрванде, ки хизмати ҳарбиро адо карда истодааст, хизматчиӣ ҳарбӣ буда, мақоми ҳуқуқиеро, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд, дорад.

Мазмун ва тартиби адои хизмати ҳарбӣ дар давраи осоишта бо Қонуни мазкур, оинномаҳои ҳарбӣ ва Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ муайян мегардад.

Хусусиятҳои адои хизмати ҳарбӣ дар дигар воҳидҳои ҳарбӣ бо қонунҳо, ки ҷаъолияти онҳоро танзим менамояд, муайян мегардад.

Хусусиятҳои адои ҳарбӣ дар давраи сафарбаркунӣ, ҳолатҳои ғавқулудда ё вазъияти ҷанг, инчунин дар шароити муноқишаҳои мусаллаҳона бо қонунҳо, санадҳои меъёриро ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ муайян мегарданд.

Моддаи 33. Иҷрои ӯҳдадорихои хизмати ҳарбӣ

Бо мақсади танзими муносибатҳои ҳуқуқи вобаста ба иҷрои ӯҳдадории умумии ҳарбӣ ва адои хизмати ҳарбӣ аз ҷониби шаҳрвандон, тахти мафҳуми иҷрои ӯҳдадорихои ҳарбӣ инҳо фаҳмида мешаванд:

- а) иштирок дар амалиёти ҳарбӣ, иҷрои супоришҳо дар шароитҳои вазъияти ғавқулудда ё дар ҳолати ҷанг, ё ин ки дар шароитҳои муноқишаҳои мусаллаҳона;
- б) иҷрои ӯҳдадорихои вазифавӣ, ки мутобиқи қонунгузорӣ муқаррар карда шудаанд;
- в) адо намудани навбатдорӣ ҷангӣ (хизмати ҷангӣ), инчунин хизмат дар дастаи (наряди) гарнизонӣ ва дар ҳайати дастаи (наряди) шабонарӯзӣ;
- г) иштирок дар машқҳо ва юришҳо;
- д) иҷрои фармон, амр ё супоришҳое, ки командир (сардор) додааст;
- е) дар ҳудуди қисми ҳарбӣ будан дар тӯли вақти хизмати мувофиқи тартиби рӯз муқарраргардида ё агар инро зарурати хизмат талаб намояд;
- ж) дар сафари хизматӣ ё дар таъин будан;
- з) ба маҳалли хизмат, таъин рафтани ва аз он ҷо баргаштани;
- и) иштирок дар ҷамъомадҳои ҳарбӣ;
- к) дар асирӣ будан (ғайр аз ҳолатҳои ихтиёрий асир шудан), дар вазъияти гаравгон ё назарбанд қарор доштан;
- л) номаълум ҳозир набудан - то бедарак ғойбшуда эътироф намудани хизматчиӣ ҳарбӣ ё вафоткарда эълон шудани ӯ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонун;

м) ҳифзи ҳаёт, саломатӣ ва шаъну шарафи шахсият;
н) расонидани кӯмак ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар таъмини қонуният ва тартиби ҳуқуқӣ;

о) дигар амалҳои хизматчиӣ ҳарбӣ, ки аз ҷониби суд ба манфиати ҷамъият ва давлат содиршуда ҳисобида шудаанд.

Хизматчиӣ ҳарбӣ, инчунин шаҳрванде, ки ҷамъомади ҳарбиرو гузафта истодааст, ҳангоми адои ўҳдадорихоӣ хизмати ҳарбӣ ҳалокшуда (фавтида), маъюбшуда (ярадор, конгузия, маъюбшуда) ё беморшуда ҳисоб карда намешавад, агар ў:

берун аз ҳудуди қисмҳои ҳарбӣ дар истироҳат, ҷавобшавӣ ё руҳсатӣ бошад, ба истисноӣ ҳолатҳое, ки бандҳои "з", "к", "м", "н", "о", қисми якуми моддаи мазкур пешбинӣ намудаанд;

худсарона аз ҳудуди қисми ҳарбӣ ё аз ҷои хизмати берун аз ҳудуди қисми ҳарбӣ муқарраргардида баромадааст, ба истисноӣ ҳолатҳое, ки бандҳои "л", "м", "н", "о" қисми якуми моддаи мазкур пешбинӣ намудаанд;

худро ихтиёран ба воситаи истеъмоли нӯшоқиҳои спиртӣ, нашъа ё моддаҳои заҳролуд ба ҳолати мастӣ овардааст;

қирдори хатарноки ҷамъиятии дар қонуни ҷиноятӣ пешбинигардидаро содир менамоянд;

худкушӣ ё қасди худкушӣ намояд, агар амалҳои зикргардида ба ҳолати беморӣ ё расонидан ба худкушӣ вобаста набоянд;

Ба хизматчиӣ ҳарбӣ фармон, амр ва супоришҳое, ки ба хизмати ҳарбӣ дахл надоранд ё ба вайрон кардани қонун равона гардидаанд, наметавонанд дода шаванд.

Моддаи 34. Мўҳлатҳои хизмати ҳарбӣ

Мўҳлатҳои хизмати ҳарбии хизматчиёни ҳарбӣ ба тариқи зайл муқаррар карда мешаванд:

барои онҳое, ки дар асоси даъват дар вазифаҳои аскарон ва сержантҳо хизмати ҳарбӣ адо мекунанд - 24 моҳ, барои шахсони маълумоти олий дошта - 12 моҳ (Қонун аз 28.02.04с. № 18);

барои онҳое, ки дар асоси даъват дар вазифаҳои ҳайати афсарон хизмати ҳарбӣ адо мекунанд - 24 моҳ;

барои сержантҳо, прапоршикҳо ва занон-хизматчиёни ҳарбӣ, ки бо тартиби ихтиёрий хизмат мекунанд аз 3 то 5 сол мувофиқи тартибе, ки Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ муайян кардааст (Қонун аз 1.08.03с. № 38);

барои афсароне, ки муассисаи таълимии ҳарбии маълумоти олий ва миёнаи касбиро хатм намудаанд, - на камтар аз 10 сол;

барои афсароне, ки аз эҳтиёт бо тариқи ихтиёрий ба хизмати ҳарбӣ дохил шудаанд, - 5 сол;

барои хизматчиёни ҳарбие, ки бо тариқи ихтиёрий хизмати ҳарбиرو дар шароитҳои баландкӯҳ ва маҳалҳои шароити номусоиди иқлимӣ экологӣ адо мекунанд, мўҳлати кўтоҳкардашудаи адои хизмати ҳарбӣ дар ин маҳалҳо, ки Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ муайян менамояд, муқаррар карда мешавад.

Мўҳлати хизмати ҳарбиرو барои хизматчиёни ҳарбӣ, ки берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон адо мекунанд, ҳуқумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад.

Оғози хизмати ҳарбӣ ҳисоб карда мешавад:

барои шаҳрвандоне, ки ба хизмати ҳарбӣ даъват шудаанд, - аз рӯзи

ба комиссариати ҳарбӣ барои фиристодан ба маҳалли адои хизмати ҳарбӣ

ҳозир шудан;

барои шаҳрвандоне, ки ба хизмати ҳарбӣ ба тариқи ихтиёрӣ дохил мешаванд, - аз рӯзи ба рӯйхати шахсии қисми ҳарбӣ дохил шудани онҳо;

барои шаҳрвандоне, ки ба муассисаи таълимии ҳарбии маълумоти касбӣ дохил мешаванд, - аз рӯзи ба муассисаи таълимӣ дохил шудан.

Ба итмом расидани хизмати ҳарбӣ аз таърихи аз рӯйхати ҳайати шахсӣ хориҷ гардидани хизматчиӣ ҳарбӣ, бо тартиби муайяннамудаи Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ ҳисоб карда мешаванд.

Мӯҳлати хизмати ҳарбии шаҳрванде, ки аз рӯи даъват хизмати ҳарбӣ адо намудааст, дар ҳолатҳои мустасное, ки Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ муайян менамояд, метавонад то ду моҳ дароз карда шавад.

Мӯҳлати хизмати ҳарбиро, ки дар қисмҳои якуми ҳамин модда муқаррар шудааст, дароз кардан мумкин нест ба истиснои:

- хизматчиёни ҳарбие, ки дар беморхона мебошанд;
- хизматчиёне, ки дар юришҳо иштирок мекунанд, дар асоратанд ва дар дигар ҳолатҳои пешбиниамудаи Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ.

Вақти иштироки хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро тибқи даъват адо мекунанд дар амалиёти ҷангӣ ё иҷрои супоришҳо дар шароити задухӯрдҳои мусаллаҳона, инчунин вақти дар муолиҷа будани онҳо дар муассисаҳои табобатӣ дар натиҷаи ярадоршавӣ, контузиягирӣ, маъюбшавӣ ё беморӣҳое, ки ҳангоми амалиёти номбаршуда гирифта шудаанд, як рӯзаш баробари ду рӯзи хизмати ҳарбии тибқи даъват ба ҳисоб гирифта мешавад.

Мӯҳлати худсарона баромадани хизматчиёни ҳарбӣ аз қисми ҳарбӣ ё маҳалли хизмати ҳарбӣ сарфи назар аз сабабҳои он, саривақт дар мӯҳлати дар амрномаҳо нишон додашуда наомадан ба қисми ҳарбӣ ё маҳалли хизмати ҳарбӣ ва инчунин мӯҳлати адои ҷазо дар қисмҳои ҳарбии интизомӣ ё мӯҳлати адои ҷазои интизомӣ дар шакли ҳабс ба мӯҳлати хизмати ҳарбӣ ҳисоб карда намешаванд.

Давраи гузаштани ҷамъомадҳои ҳарбӣ ба мӯҳлати умумии хизмати ҳарбии шаҳрвандон дохил карда мешавад.

Моддаи 35. Либоси ҳарбӣ

Барои хизматчиёни ҳарбии Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар қўшунҳо ва сохторҳои ҳарбӣ навъҳои зарурии либос муқаррар карда мешаванд.

Либоси ҳарбӣ ва нишонаҳои фарқкунандаро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, қоидаҳои пушида ғайбӣ онҳоро Вазири мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (роҳбари вазорату идорае, ки Қонуни мазкур дар онҳо хизмати ҳарбӣ пешбинӣ намудааст) тасдиқ менамоянд.

Намуди либос ва нишонаҳои фарқкунандаи кормандони вазоратҳо ва идораҳо, корхонаҳо, ташкилоту муассисаҳо ва иттиҳодияи ҷамъиятӣ ба либоси расмӣ ва нишонаҳои фарқкунандаи хизматчиёни ҳарбӣ монанд буда наметавонанд.

Вазорату идораҳо ҳангоми тағйир додани либос ва нишонаҳои фарқкунандаи дахлдор ё ҷорӣ намудани либоси нав ва нишонаҳои фарқкунандаи кормандони худ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тақлифҳои дахлдорро пас аз мувофиқа бо Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамоянд.

Пушида ғайбӣ либоси ҳарбӣ бо нишонаҳои фарқкунанда аз тарафи шаҳрвандоне, ки ба ин ҳуқуқ надоранд, манъ аст ва боиси ба ҷавобгарии қонуни қашидан мегардад.

Моддаи 36. Савганди ҳарбӣ

Шахрванди бори аввал ба хизмати ҳарбӣ дохилшуда ё хизмати ҳарбиरो адо накарда ва бори аввал ба чамъомадҳои ҳарбӣ даъватшуда, дар назди Парчами давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Байрақи қангии қисми ҳарбӣ Савганди ҳарбӣ ёд мекунад.

Матни Савганди ҳарбиरो Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

Ёд кардани Савганди ҳарбӣ бо тартибе, ки оинномаҳои умумиҳарбии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар кардааст, анҷом дода мешавад.

То ёд кардани Савганди ҳарбӣ ҷалб кардани хизматчиёни ҳарбӣ ба иҷрои супоришҳои ҷангӣ (иштирок дар амалиёти ҷангӣ, навбатдории ҷангии ҳарбӣ, хизмати ҷангӣ, гарнизонӣ, посбонӣ) ва иҷрои супоришҳои ҳангоми ҷорӣ кардани вазъияти ғавқулодда ва дар шароити задухӯрдҳои мусаллаҳона, ба онҳо аслиҳа ва техникаи ҳарбиро вобаста намудан, инчунин ба тариқи қазои интизомӣ дар шакли ба ҳабс гирифтани манъ аст.

Хизматчиёни ҳарбӣ барои садоқат ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон - Сарфармондеҳи Олии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон савганди тантанавӣ ёд мекунад. (Қонун аз 15.11.06с. № 206).

Моддаи 37. Муваққатан ба ихтиёри мақомоти дигар фиристодан ва гузаронидани хизматчиёни ҳарбӣ

Хизматчиёни ҳарбӣ метавонанд ба мақомоти ҳокимияти давлатӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон узви онҳо мешаванд, инчунин корхонаҳои саноати ҳарбӣ дар доираи лимитҳои муқарраркунандаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муваққатан фиристода шаванд. Тартиб ва хусусиятҳои адои хизмати ҳарбии онҳоро ҳамин Қонун ва Низомнома дар бораи тартиби адои хизмати ҳарбӣ муайян мекунад.

Хизматчиёни ҳарбӣ метавонанд барои минбаъд адо намудани хизмати ҳарбӣ аз Қувваҳои Мусаллаҳ ба дигар вазоратҳо ва идораҳо, ки ҳамин Қонун дар онҳо хизмати ҳарбиро пешбинӣ намудааст, инчунин аз ин вазорату идораҳо ба Қувваҳои Мусаллаҳ, ё ки байни вазорату идораҳо, ки дар онҳо тибқи ҳамин Қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ шудааст, бо тартиби муқаррарнамудаи Низомнома дар бораи тартиби адои хизмати ҳарбӣ гузаронида шаванд. Хизматчиёни ҳарбӣ метавонанд мутобиқи созишномаҳои байнидавлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои минбаъд гузаштани хизмати ҳарбӣ дар Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар қўшунҳо ва сохторҳои ҳарбии дигар давлатҳо, вазоратҳо ва идораҳо, ки қонунгузориҳои ин давлатҳо дар онҳо хизмати ҳарбӣ пешбинӣ намудааст, гузаронида шаванд.

Моддаи 38. Ҳайати хизматчиёни ҳарбӣ ва рутбаҳои ҳарбӣ

Дар Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар қўшунҳо ва сохтори ҳарбӣ чунин ҳайати хизматчиёни ҳарбӣ муайян карда шуда, мувофиқан рутбаҳои ҳарбии зерин аз тарафи Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад:

Ҳайати хизматчиёни ҳарбӣ	Рутбаҳои ҳарбӣ
Аскарҳо - ефрейтор	каторӣ (курсант),
Сержантҳо -	сержантҳои хурд

Прапоршиқҳо - сержант
сержанти калон
старшина
прапоршиқ
прапорщики калон

Афсарҳо:
Хурд - лейтенанти хурд
лейтенант
лейтенанти калон
капитан
Калон - майор
подполковник
полковник
Олӣ генерал-майор
генерал-лейтенант
генерал-полковник
генерали артиш

Пас аз рутбаи ҳарбии хизматчии ҳарбие, ки дар қисми ҳарбии гвардия ё ҷузъу томи гвардиявӣ хизмат мекунад, калимаи "гвардия" илова карда мешавад.

Ба рутбаи ҳарбии хизматчии ҳарбие, ки ихтисоси қайди ҳарбии ҳуқуқӣ, тиббӣ дорад, мутобиқан калимаҳои "адлия", "хизмати тиббӣ", илова карда мешавад.

Ба рутбаи ҳарбии шаҳрванде, ки дар эҳтиёт ё дар истеъфо мебошад, мутобиқан калимаи "эҳтиёт" ё "мустаъфӣ" илова карда мешавад.

Ҷорӣ намудани рутбаҳои хизмати, махсус ё дараҷаи ихтисосии ба рутбаҳои ҳарбӣ монанд барои шахсони мансабдор, кормандон ва хизматчиёни вазорату идораҳо, корхонаҳо, ташкилоту муассисаҳо ва иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ манъ аст.

Моддаи 39. Додани рутбаҳои ҳарбӣ

Барои адои хизмати ҳарбӣ дар ҳар як рутбаи ҳарбӣ муддати муайян муқаррар карда мешавад.

Рутбаи навбатии ҳарбӣ ба хизматчии ҳарбӣ бо баохиррасии мӯҳлати хизмати ӯ дар рутбаи пешинаи ҳарбӣ, агар ӯ вазифаи ҳарбиеро ишғол намояд, ки дар штат барои он рутбаи ҳарбии баробар ё нисбатан болотар аз рутбаи ба хизматчии ҳарбӣ додашаванда пешбинӣ гардида бошад, дода мешавад.

Рутбаи навбатии ҳарбӣ ба хизматчии ҳарбие, ки рутбаи афсари то ҳуди подполковник дораду ҳамзамон бомуваффақият дар шӯъбаи рӯзонаи муассисаи ҳарбии маълумоти олии касбӣ таҳсил мекунад, бо баитмомрасии хизмати ӯ дар рутбаи ҳарбии пешина, новобаста аз вазифаи ҳарбии то дохилшавӣ ба муассисаи таълимии ишғолкардааш, дода мешавад.

Рутбаи навбатӣ ба хизматчии ҳарбӣ пеш аз мӯҳлат барои хизматҳои шоёни шахсӣ, вале на баландтар аз рутбаи ҳарбие, ки штат барои вазифаи ишғолкардаи ӯ пешбинӣ намудааст, баъди гузаштани на камтар аз нисфи мӯҳлати муқарраркардаи хизмат дар рутбаи ҳарбии пешина ва на зиёда аз як маротиба дар тамоми давраи хизмати ҳарбӣ дода мешавад (Қонун аз 1.08.03с. № 38).

Ба хизматчии ҳарбие, ки мӯҳлати хизмати ҳарбии ӯ дар рутбаи ҳарбии гирифтааш ба охир расидааст, барои хизматҳои шоёни шахсияш як

зина боло рутбаи ҳарбие додан мумкин аст, ки он барои мансаби ишғолкунандаи ин хизматчии ҳарбӣ мувофиқи штат пешбинӣ гардидааст, аммо на зиёда аз як маротиба дар тамоми давраи хизмати ҳарбӣ (Қонун аз 1.08.03с. № 38).

Рутбаи ҳарбӣ ба хизматчиёни ҳарбӣ:
афсарони олирутба - аз тарафи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;
ба хизматчиёни ҳарбии рутбаҳои то ҳуди полковник - мувофиқи тартиби муқарраргардидаи Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ дода мешавад.

Рутбаи ҳарбӣ ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҷаласаҳои якҷояи Маҷлиси миллий ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешавад.

Ба шахсони дорои рутбаи махсуси ҳайати қаторӣ ва роҳбарикунандаи мақомоти корҳои дохилӣ, муассиса ва мақомоти системаи иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ, рутбаҳои махсуси мақомоти гумрук, мақомоти Агентии назорати маводи напӯаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти полиси андоз, дараҷаҳои таҳассусии мақомоти прокуратура, дараҷаҳои таҳассуси мақомоти суд, ки барои ишғоли вазифаҳои ҳарбӣ дар Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар қӯшунҳо ва сохторҳои ҳарбӣ мегарданд, дар асоси аттестатсия рутбаҳои ҳарбии ҳайати афсари баробар ба рутба, дараҷаи таҳассус, категорияи онҳо дода мешаванд, вале на баландтар аз он рутбае, ки штат пешбинӣ намудааст. Зимнан мӯҳлати хизмати ҳарбӣ дар мансабҳои ҳарбӣ аз рӯзи ба мақомоти мазкур ба хизмат (кор) дохил шудани ин шахсон, ки додани рутбаи махсус, дараҷаҳои таҳассуси пешбинӣ мешаванд, ҳисоб карда мешавад (Қонун аз 22.04.03с. № 16).

Тартиби додани рутбаҳои ҳарбӣ ва мӯҳлати хизмати ҳарбиरो дар рутбаҳои ҳарбӣ ҳамин Қонун ва Низомнома дар бораи тартиби адои хизмати ҳарбӣ муайян менамоянд.

Моддаи 40. Маҳрум кардан аз рутбаи ҳарбӣ, паст кардан, барқарор кардани рутбаи ҳарбӣ

Хизматчии ҳарбӣ, инчунин шахрванде, ки дар эҳтиёт ё дар истеъфо мебошад, дар ҳолатҳои зерин мумкин аст аз рутбаҳои ҳарбӣ маҳрум карда шавад:

а) бо ҳукми суд - новобаста ба рутбаи ҳарбии додашуда аз вазифаи ишғолкарда;

б) бо фармони шахси мансабдоре, ки мутобиқи Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ ҳуқуқи додани рутбаҳои ҳарбии сержант ва прапоршикро нисбати ин хизматчиёни ҳарбӣ дорад;

в) бо фармони Вазири мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин роҳбарони вазоратҳо ва идораҳои, ки ҳамин Қонун дар онҳо хизмати ҳарбиरो пешбинӣ намудааст - нисбати ҳайати афсари хурд дар ҳолати аз хизмати ҳарбӣ барои паст задани шарафи баланди рутбаи ҳарбӣ рухсат шудани хизматчии ҳарбӣ;

г) бо фармони Вазири мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, роҳбарони вазоратҳо ва идораҳои, ки ҳамин Қонун дар онҳо хизмати ҳарбиरो пешбинӣ намудааст, - нисбати ҳайати афсари калон дар ҳолати аз хизмати ҳарбӣ барои паст задани шарафи баланди рутбаи ҳарбӣ рухсат шудани хизматчии ҳарбӣ бо ба ҳисоб гирифтани қарори ҷаласаи афсарон ё суди шаъни ҳайати афсарӣ;

д) бо фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон - нисбати ҳайати афсарони олии. Паст кардани рутбаи ҳарбӣ ба як-ду зина ба амал бароварда мешавад:

а) нисбати ҳайати хурд ва калони афсарӣ - фақат аз тарафи Вазири мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, роҳбарони вазоратҳо ва идораҳои, ки ҳамин Қонун дар онҳо хизмати ҳарбиро пешбинӣ намудааст, - бо назардошти қарори ҷаласаи афсарон ё суди шаъни ҳайати афсарӣ;

б) нисбати хизматчиёни ҳарбии ҳайати сержантӣ ва прапоршикҳо бо фармони шахси мансабдоре, ки ҳуқуқи додани ин унвонҳои ҳарбиро дорад.

Тартиби ба рутбаи ҳарбӣ барқарор намудани хизматчиӣ ҳарбӣ ё шаҳрвандеро, ки аз рутбаи ҳарбӣ маҳрум ё рутбаи ҳарбияш паст карда шудааст, Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ муайян менамояд.

Моддаи 41. Вазифаҳои ҳарбӣ

Хизматчиёни ҳарбӣ хизмати ҳарбиро дар вазифаҳои ҳарбӣ аз рӯи штарҳои пешбинишудаи қисмҳои ҳарбӣ, ба истиснои ҳолатҳои дар қисми шашуми моддаи мазкур нишондодашуда, адо мекунанд.

Ба хизматчиӣ ҳарбӣ ҳамеша вогузор намудани иҷрои вазифае, ки вай машғули он нест, мумкин нест.

Ҳар як вазифаи ҳарбӣ бояд ба як рутбаи ҳарбӣ мувофиқат кунад.

Номгуӣ ягонаи вазифаҳои ҳарбии дар Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар қӯшунҳо ва сохторҳои ҳарбӣ афсарҳои олирутба ишғолкунанда ва номгуӣ вазифаи ҳарбии полковникҳо ишғолкунандаро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунанд.

Номгуӣ дигар вазифаҳои ҳарбӣ ва рутбаи ҳарбии дахлдори онҳоро Вазири мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (роҳбари вазорат ё идорае, ки дар он Қонуни мазкур хизмати ҳарбиро пешбинӣ намудааст) тасдиқ мекунанд.

Хизматчиёни ҳарбӣ метавонанд дар ҳолатҳои зерин хизмати ҳарбиро на дар мансабҳои ҳарбӣ адо намоянд:

дар давраи тайёрии ибтидоии ҳарбӣ то замони ёд кардани Савганди ҳарбӣ;

дар давраи на зиёда аз се моҳ дар ихтиёри командир (сардор) будан;

дар давраи бо сабаби чорабиниҳои ташкилию штатӣ ба мӯҳлати на бештар аз шаш моҳ дар ихтиёри командир (сардор) будан;

дар дигар ҳолатҳои, ки Низомнома дар бораи тартиби адои хизмати ҳарбӣ муайян мекунанд.

Моддаи 42. Таъин кардан ба мансабҳои ҳарбӣ ва озод кардан аз мансабҳои ҳарбӣ

Таъин ва озод намудани хизматчиёни ҳарбӣ ба мансабҳои ҳарбӣ бо тартиби зайл сураат мегирад;

онҳое, ки дар Номгуӣ Президент ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, - аз ҷониби Президент ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

дигар хизматчиёни ҳарбӣ, - бо тартиби муқаррарнамудаи Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ.

Вазири мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Сардори Сарситоди Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон - муовини аввали Вазири мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, фармондеҳони навъҳои Қувваҳои Мусаллаҳ бо фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешаванд.

Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи таъин намудани Вазири мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аз ин вазифа озод намудани ӯ дар ҷаласаи якҷояи Маҷлиси миллий ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Ҷобачогузори хизмати афсарон ва прапоршикҳо, аз рӯи нақша иваз кардани онҳо, бо маҳалҳое, ки мӯҳлати мушаххаси хизмат муқаррар гардидааст, бо тартиби муқаррарнамудаи Низомномаи тартиби адои хизмати ҷарбӣ анҷом дода мешавад.

Моддаи 43. Синни ниҳой дар адои хизмати ҷарбӣ

Барои хизматчиёни ҷарбӣ синни зайли ниҳой дар адои хизмати ҷарбӣ муқаррар карда мешавад:

дорои унвони ҷарбии генерал-полковник - 60 сол;

дорои унвони ҷарбии генерал-лейтенант, генерал-майор - 55 сол;

дорои унвони ҷарбии полковник - 50 сол;

дорои унвонҳои дигари ҷарбӣ - 45 сол.

Синни ниҳоии дар адои хизмати ҷарбӣ будани хизматчиёни ҷарбии ҷинси зан мувофиқи қисми якуми моддаи мазкур муқаррар карда мешавад, вале набояд аз 50 сол боло бошад.

Бо хизматчиҳои ҷарбии алоҳидаи синнаш ниҳой, ки адои хизмати ҷарбӣ карда, дар яке аз ихтисосҳои қайди ҷарбӣ, ки феҳристи онҳо дар Низомномаи адои хизмати ҷарбӣ зикр шудааст, таҷрибаи калон дорад, метавонад мӯҳлати дар хизмати ҷарбӣ будан то ба синни 60-солагии расидани онҳо дароз карда шавад.

ФАСЛИ VII. РУХСАТ ШУДАН АЗ ХИЗМАТИ ҶАРБӢ

Моддаи 44. Рухсат шудан аз хизмати ҷарбӣ

Хизматчиҳои ҷарбӣ пас аз ба охир расидани мӯҳлати хизмати ҷарбии Қонуни мазкур муқаррарнамуда аз хизмати ҷарбӣ рухсат мешавад.

Хизматчиҳои ҷарбӣ аз хизмати ҷарбӣ рухсат шуда, ба эҳтиёт дохил карда мешавад.

Хизматчиҳои ҷарбие, ки то лаҳзаи рухсат аз хизмати ҷарбӣ ба синни ниҳоии дар эҳтиёт будан расидааст ё аз ҷониби комиссияи тиббии ҷарбӣ ғайри қобили хизмати ҷарбӣ доништа шудааст, аз хизмати ҷарбӣ ба истеъфо бароварда мешавад.

Рухсат намудани хизматчиёни ҷарбиरो аз хизмати ҷарбӣ Вазири мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, роҳбарони вазорату идораҳое, ки дар онҳо Қонуни мазкур хизмати ҷарбиरो пешбинӣ мекунад ва инчунин шахсони мансабдори мақомоти ҷарбӣ муайян мекунад, анҷом медиҳанд.

Моддаи 45. Асосҳои рухсат кардан аз хизмати ҷарбӣ

Хизматчиҳои ҷарбӣ (ба ғайр аз аскар ва сержантҳое, ки хизмати ҷарбиरो тибқи даъват адо мекунад) аз хизмати ҷарбӣ рухсат карда мешавад:

а) аз рӯи синну сол дар сурати расидан ба синни ниҳоии дар хизмати ҷарбӣ будан;

б) аз рӯи вазъи саломатӣ бо сабаби аз комиссияи тиббии ҷарбӣ ба хизмати ҷарбӣ ғайриқобил доништа шудани ӯ;

в) бо сабаби аз ҷониби комиссияи тиббии ҷарбӣ қобили маҳдуд дониستاني хизматчиҳои ҷарбии рутбаи ҷарбии то прапоршики калондошта;

г) бо сабаби маҳрум шудани ӯ аз рутбаи ҷарбии афсарӣ ва рутбаи прапоршикӣ;

д) бо сабаби ба қувваи қонунӣ даромадани ҳукми суд дар бораи таъини ҷазо дар шакли маҳрум кардан аз озодӣ;

е) бо сабаби вайрон кардани тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба танзими анъана ва чашиу маросимҳо (Қонун аз 30.07.07с. № 295);

ж) бо сабаби маҳрум шудан аз шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

з) бо сабаби чорабиниҳои ташкилию штатӣ;

и) бинобар ба хизмати ҳарбӣ номувофиқ будан аз рӯи аттестатсия;

к) барои паст задани шаъни баланди рутбаи ҳарбӣ;

л) бо сабаби маҳрум шудани ӯ аз иҷозат ба сирри давлатӣ ё рад шудани додани иҷозат ба ӯ;

м) бо сабаби гузаштан ба хизмат дар мақомоти корҳои дохилӣ, полиси андоз ё дигар сохторҳои ҳарбикунонидашуда, агар хизматчиӣ ҳарбӣ дар Қувваҳои Мусаллаҳ ва дигар сохторҳои ҳарбӣ на кам аз 10 сол хизмат карда бошад;

н) бо сабаби оилавӣ ва дигар асосҳо бо тартибе, ки Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ муқаррар намудааст.

Хизматчиӣ ҳарбие, ки рутбаи ҳарбии афсарӣ дошта, дар асоси даъват адои хизмати ҳарбӣ мекунад, баъд аз анҷоми адои хизмати ҳарбӣ ё мувофиқи асосҳои дар қисми сеюми моддаи 20 ҳамин Қонун пешбинишуда, инчунин мувофиқи бандҳои "б", "в", "д", "е", "л" қисми якуми ҳамин модда аз хизмати ҳарбӣ рухсат мешавад.

Аскарон ва сержантҳои, ки хизмати ҳарбию тибқи даъват адо мекунанд, аз хизмати ҳарбӣ рухсат мешаванд:

а) пас аз анҷоми хизмати ҳарбӣ;

б) аз рӯи саломатӣ - бо сабаби комиссияи тиббии ҳарбӣ ғайриқобил маҳдуд доништа шудани ӯ ба хизмати ҳарбӣ;

в) бо сабаби ба қувваи қонунӣ даромадани ҳукми суд оид ба таъини ҷазо дар шакли маҳрум кардан аз озодӣ;

г) бо сабаби маҳрум шудан аз шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

д) дар ҳолати мавҷуд будани асосҳои дар қисми сеюми моддаи 20 ва бандҳои "б", "г" ва "д" қисми якуми моддаи 21 ҳамин Қонун пешбинишуда (Қонун аз 1.08.03с. № 38).

ФАСЛИ VIII. ЭҲТИЁТИ ҚУВВАҲОИ МУСАЛЛАҲИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ВА МАҚОМОТИ АМНИЯТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Моддаи 46. Дохилкунӣ ба эҳтиёти Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти амнияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Барои такмил намудани Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси сафарбаркунӣ ва дар давраи ҷанг аз ҷумлаи шаҳрвандони зерин эҳтиёт таъсис дода мешавад:

онҳо, ки аз хизмати ҳарбӣ рухсат шуда, ба эҳтиёт дохил карда шудаанд;

онҳое, ки аз рӯи барномаи тарбияи афсарони эҳтиёт дар кафедраҳои ҳарбии назди муассисаҳои таълимии давлатии маълумоти олии касбӣ таҳсил намудаанд;

онҳое, ки бо сабаби ба онҳо додани иҷозати ба таъхир андохтани мӯҳлати даъват хизмати ҳарбӣ адо накардаанд ё аз даъват ба хизмати ҳарбӣ озод шудаанд;

онҳое, ки хизмати алтернативиро адо кардаанд ё аз даъват ба хизмати ҳарбӣ озод шудаанд;

заноне, ки ихтисоси қайди ҳарбӣ доранд.

Таъсиси эҳтиёти мақомоти давлатии амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқи тартибе, ки Қонуни мазкур муқаррар намудааст, анҷом дода

шавад.

Ба шаҳрванде, ки таҳсилро дар кафедраи ҳарбии назди муассисаи давлатии маълумоти олии касбӣ аз рӯи барномаи тарбияи афсарони эҳтиёт бомуваффақият хатм намудааст, пас аз хатми муассисаи таълимӣ, ҳамзамон бо дохил намудан ба эҳтиёт Вазири мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон рутбаи ҳарбии афсари медиҳад.

Ба шаҳрванде, ки бо сабаби ба ӯ додани иҷозати ба таъхир андохтани мӯҳлати даъват хизмати ҳарбиро адо накардааст ё хизмати алтернативӣ адо кардааст, инчунин ба шаҳрванде, ки аз рутбаи ҳарбӣ маҳрум шудааст, ҳамзамон бо дохил намудан ба эҳтиёт комиссари ҳарбии ноҳия ё шаҳр рутбаи ҳарбии аскари қаторӣ медиҳад.

Шаҳрванде, ки дар эҳтиёт аст, мутобиқи Низомномаи тапхиси тиббии ҳарбӣ барои муайян намудани қобили хизмати ҳарбӣ буданап аз муоинаи тиббӣ мегузарад.

Моддаи 47. ҳайати эҳтиёт

Шаҳрвандоне, ки дар эҳтиёт мебошанд, мувофиқи сифатҳои синну сол ба се гурӯҳ тақсим мешаванд:

Ҳайати эҳтиёт

Синну соли дар эҳтиёт будан (рутбаҳои ҳарбӣ)		
гурӯҳи 1 гурӯҳи 2 гурӯҳи 3		
Аскарон,		
сержантҳо,		
старшинаҳо,		
прапоршикҳо		
то 50-солагӣ	то 35-солагӣ	то 45-солагӣ
Афсарони хурд		
то 55-солагӣ	то 45-солагӣ	то 50-солагӣ
Афсарони калон:		
майорҳо ва		
подполковникҳо		
то 60-солагӣ	то 50-солагӣ	то 55-солагӣ
Полковникҳо		
-	то 55-солагӣ	то 60-солагӣ
Афсарони олий		
-	то 60-солагӣ	-

Шаҳрвандони чинси зане, ки дар эҳтиёт мебошанд, ба гурӯҳи сеюм тааллуқ доранд, зимнан шахсони ҳайати афсарӣ - то ба синни 50-солагӣ расидан, шахсони дигари ҳайат бошанд, то ба синни 45-солагӣ расидан.

Шаҳрвандоне, ки дар эҳтиёт буда, ба синни ниҳоии дар эҳтиёт будан расидаанд ё бинобар вазъи саломатӣ ғайри қобили хизмати ҳарбӣ доништа шудаанд, аз ҷониби комиссари ҳарбии ноҳия ё шаҳр ба истеъфо гузаронида шуда, аз қайди ҳарбӣ бароварда мешаванд.

Моддаи 48. Чамъомадҳои ҳарбӣ

Шаҳрвандоне, ки дар эҳтиёт мебошанд, метавонанд барои тайёри ё тайёрии такрорӣ ба хизмати ҳарбӣ ба чамъомадҳои ҳарбӣ даъват карда шаванд. Гузаронидани чамъомадҳои ҳарбӣ бо мақсадҳои дигар манъ аст.

Мӯҳлати чамъомадҳои ҳарбӣ, маҳал ва вақти гузаронидани онҳоро Вазири мудофия ё роҳбарони вазорату идораҳои, ки дар онҳо бо ҳамин

Қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ шудааст, муайян менамояд.

Давомнокии ҳар як чамъомади ҳарбӣ аз ду моҳ, зиёд буда наметавонад.

Давомнокии умумии чамъомадҳои ҳарбие, ки шаҳрванд дар давраи дар эҳтиёт будан ба онҳо ҷалб карда мешаванд, аз 12 моҳ зиёд буда наметавонад.

Фосилаи байни чамъомадҳои ҳарбие, ки шаҳрвандони дар эҳтиёт буда ба онҳо даъват карда мешаванд, бояд на камтар аз 3 сол бошад.

Мӯҳлати чамъомадҳои ҳарбӣ ба мӯҳлати умумии хизмати ҳарбии шаҳрвандон дохил карда мешавад.

Тартиби гузаштани чамъомадҳои ҳарбӣ аз ҷониби шаҳрвандоне, ки дар эҳтиёт мебошанд ва таъминоти моддии онҳо бо Қонуни мазкур ва Низомномаи тартиби гузаронидани чамъомадҳо, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудааст, муайян карда мешавад.

Моддаи 49. Озодкунӣ аз чамъомадҳои ҳарбӣ

Аз чамъомадҳои ҳарбӣ шаҳрвандони ҷинси зан озод карда мешаванд. Аз чамъомадҳои ҳарбӣ шаҳрвандони зерини дар эҳтиёт буда озод карда мешаванд:

а) онҳое, ки дар корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳо дар давраи сафарбаркунӣ ва давраи ҷанг ҷудо (брон) карда шудаанд;

б) кормандон ва ҳайати ғайриҳарбии мақомоти корҳои дохилӣ, полиси андоз, мақомоти гумрук, инчунин кормандони ғайриҳарбии Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар қўшунҳо ва сохторҳои ҳарбӣ, вазоратҳо ва идораҳои, ки ҳамин Қонун дар онҳо хизмати ҳарбиро пешбинӣ намудааст;

в) ҳайати парвозу техникаӣ, инчунин коргарон ва хизматчиёни нақлиёти ҳавоӣ ва роҳи оҳан, ки бевосита ба ҳамлу нақл ё хизматрасонӣ ва таъмири ҳавопаймоҳо (ҷарҳболҳо), техникаи аэродромҳо, нақлиёт ва таҷҳизоти роҳи оҳан машғул мебошанд;

г) онҳое, ки бевосита ба корҳои кишту қор ва ҳосилгундорӣ машғуланд, - дар давраи адои ҳамин қор;

д) донишҷӯён (курсантҳо) ва талабагонии шӯъбаҳои рӯзона ва шабонаи муассисаҳои таълимӣ;

е) донишҷӯён (курсантҳо) ва талабагонии шӯъбаҳои ғоибонаи муассисаҳои таълимӣ - дар давраи имтиҳонҳо ва навиштани кори дипломӣ;

ж) онҳое, ки аз хизмати ҳарбӣ рухсат шудаанд, -дар тӯли ду сол пас аз ба эҳтиёт рухсат шудан;

з) онҳое, ки қор ва зиёда фарзанди ноболиғ доранд;

и) онҳое, ки бо асосҳои дар моддаи 21 Қонуни мазкур пешбинигардида даъват ба хизматашонро ба таъхир андохтаанд, ба истиснои банди "г" қисми якуми ҳамин модда;

к) онҳое, ки дар хоричаанд.

Комиссари ҳарбӣ метавонад дар хусуси озод намудани шаҳрванд аз даъват ба чамъомадҳои ҳарбӣ ҳамчунин бо сабабҳои дигар дар ҳолати мавҷуд будани сабабҳои узрнок, ки бо ҳуҷҷатҳои дахлдор тасдиқ гардидаанд, қарор қабул намояд.

Моддаи 50. Ба шаҳрвандони дар эҳтиётбуда додани унвонҳои ҳарбӣ

Ба шаҳрвандоне, ки дар эҳтиёт мебошанд, рутбаҳои навбатии ҳарбии ҳайати афсарӣ аз тарафи Вазири мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳамчун қоида баъди гузаштани чамъомадҳои ҳарбӣ ва супоридани санҷишҳо бо пешниҳоди сардори чамъомадҳои ҳарбӣ, аммо на бештар аз 3 бор дар

тамоми давраи дар эҳтиёт будани онҳо дода мешаванд.

Ба шахрвандоне, ки дар эҳтиёт мебошанд рутбаҳои навбатии ҳарбӣ то прапоршики калони эҳтиёт мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи Низомнома дар бораи тартиби адои хизмати ҳарбӣ дода мешаванд.

Унвони якуми ҳарбии афсари эҳтиёт аз тарафи Вазири мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешавад:

а) ба шахрвандоне, ки муассисаҳои таълимии давлатиро бо барномаи тайёр намудани афсарони эҳтиёт хатм кардаанд, - баъди гузаштани онҳо аз ҷамъомадҳои ҳарбӣ (коромӯзӣ);

б) ба аскарон, сержантҳо, старшинаҳо, прапоршикҳои эҳтиёт, ки маълумоти олии касбиро бо ихтисоси ғайриҳарбӣ, бо тайёрии дахлдори ихтисоси наздики қайди ҳарбӣ гирифтаанд, баъди аз аттестатсия гузаштани онҳо мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ;

в) ба шахрвандоне, ки маълумоти олии доранд, вале дар муассисаҳои таълими давлатӣ барномаи тайёр намудани афсарони эҳтиётро нагузаштаанд, аммо ихтисоси ғайриҳарбии онҳо аз рӯи соҳа ба ихтисоси қайди ҳарбӣ монанд мебошанд, - фақат ҳангоми муайян намудан ба хизмати ҳарбӣ.

Ба кормандони мақомоти корҳои дохилӣ, муассиса ва мақомоти системаи иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ, полиси андоз, мақомоти гумрук, мақомоти Агенти назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз мақомоти номбаршуда ба эҳтиёти Қувваҳои Мусаллаҳ рухсат шудаанд, рутбаи ҳарбии эҳтиёт бо назардошти ихтисоси қайди ҳарбӣ ва рутбаҳои махсусе, ки онҳо доранд, аз тарафи Вазири мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешавад (Қонун аз 22.04.03с. № 16).

Ба шахрвандоне, ки аз мақомоти амнияти давлатӣ ба эҳтиёт рафтаанд, унвонҳои ҳарбӣ бо тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешаванд.

ҲАСЛИ ИХ. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 51. Амали санадҳои меъёрии қаблан қабулшуда

Санадҳои меъёрию ҳуқуқие, ки Сарфармондеҳони Қувваҳои Мусаллаҳи Муттаҳиди Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил то таъсисёбии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Сарфармондеҳони Қўшунҳои сарҳади Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил то таъсисёбии Кумитаи ҳифзи сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба масъалаҳое, ки ҳамин Қонун танзим мекунад қабул намуда буданд, дар қисмате, ки хилофи ҳамин Қонун намебошанд, қувваи қонунии худро нигоҳ медоранд.

Моддаи 52. Амали қарордодҳои адои хизмати ҳарбии қаблан басташуда

Амали қарордодҳои адои хизмати ҳарбии қаблан бо аскарон, сержантҳо ва старшинаҳо (ба ғайр аз занон-хизматчиёни ҳарбӣ) баста шуда қатъ карда мешаванд ва онҳо то 1 августи соли 2000 аз хизмати ҳарбӣ мувофиқи чорабиниҳои ташкилию штатӣ рухсат мешаванд.

Афсарон, прапоршикҳо ва занон-хизматчиёни ҳарбӣ, ки хизмати ҳарбиро тибқи қарордод адо мекунанд, ба ғайр аз афсароне, ки муассисаи таълимии ҳарбии маълумоти олии ва миёнаи касбиро хатм намудаанду хоҳиши давом додани хизмати ҳарбиро надоранд, бо хоҳиши худ пас аз 1 моҳи қувваи қонунӣ пайдо намудани ҳамин Қонун ба эҳтиёт рухсат мешаванд.

Афсарон, прапоршиқо ва занон-хизматчиёни ҳарбӣ, ки хизмати ҳарбиरो тибқи қарордод адо мекунанду хоҳиши давом додани хизмати ҳарбиरो доранд, аз 1 августи соли 2000 статуси хизматчиёни ҳарбии бо тариқи ихтиёрӣ адокунандаи хизмати ҳарбиरो пайдо мекунанд.

Афсароне, ки то 15 майи соли 2000 муассисаҳои таълими ҳарбии маълумоти касбиро хатм кардаанд, адои хизмати ҳарбиरो то ба охир расонидани 5-соли мӯҳлати пас аз хатми муассисаи таълимии ҳарбӣ давом медиҳанд ва статуси хизматчиӣ ҳарбии бо тариқи ихтиёрӣ адокунандаи хизмати ҳарбиरो мегиранд.

Курсантҳо ва шунавандагони муассисаҳои таълимии ҳарбии маълумоти касбӣ, ки дар ин муассисаҳои таълимӣ таҳсил мекунанд, аз рӯзи қувваи қонунӣ пайдо кардани ҳамин Қонун статуси хизматчиӣ ҳарбии бо тариқи ихтиёрӣ адокунандаи хизмати ҳарбиरो пайдо мекунанд.

Моддаи 53. ҳисоб намудани мӯҳлати умумии хизмати ҳарбии хизматчиӣ ҳарбӣ

Ба мӯҳлати умумии хизмати ҳарбии хизматчиӣ ҳарбии Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар кӯшунҳо ва сохторҳои ҳарбии Ҷумҳурии Тоҷикистон мӯҳлати хизмати хатмии ҳарбӣ то амалӣ гардидани Қонуни мазкур дохил мешаванд.

Моддаи 54. Рутбаҳои ҳарбие, ки Қонуни мазкур пешбинӣ накардааст

Рутбаи ҳарбие, ки то мавриди амал қарор гирифтани Қонуни мазкур ба шаҳрванди дар эҳтиёт ё дар истеъфобуда дода шудаасту ҳамин Қонун пешбинӣ накардааст, нигоҳ дошта мешавад.

Моддаи 55. Дар бораи беэътибордонистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи ӯҳдадорӣ умумии ҳарбӣ ва хизмати ҳарбӣ"

Вобаста ба қабул гардидани Қонуни мазкур Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи ӯҳдадорӣ умумии ҳарбӣ ва хизмати ҳарбӣ" (Ахбори Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1993, №14, мод.287; Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1997, №15-16, мод.256; Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1999, №5, мод. 92; № 12, мод. 361) беэътибордониста шаванд.

Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш.Душанбе

Э. Раҳмонов
аз 29 ноябри соли 2000 № 30